

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Jugoslavija in Rusija

Italijansko-albanska pogodba je povzročila v naši kraljevini vznemirjenje, ki obeta roditi tudi pozitivne posledice v naši zunanji politiki.

Doslej smo imeli dobro prijateljsko razmerje s Francijo, ki pa vendarle ni v formalnem oziru doseglo one stopnje, ki bi odgovarjala resničnim odnosom med obema narodoma. V mednarodnem svetu se je izobličilo naziranje, da spadata Balkan in srednje Podonavje v interesno sfero italijanske politike. V tem področju naj se uveljavlja Italija kot vodilna vlesila in naj se priznava kot nekaj razsodnik ali celo protektor nad malimi in srednjimi državami.

Taka vloga Italije nam ne more biti niti simpatična, niti koristna. Simpatična nam ni, ker nasprotuje našim čustvom, kakor so že manifestirala pri tolikih prilikah, koristna nam ni, ker nam ne preprečuje, marveč celo nakopava poraze, kakor priča tiranska pogodba. Naša diplomacija je imela že parkrat priliko, zaključiti tudi formalne ugodne pogodbe s Francijo; tudi v Parizu so jih želeli in so bili pripravljeni skleniti jih z nami, ali oziroma Italijo jih je preprečeval. Vodstvo naše zunanje politike je smatralo za koristnejše, vzdrževati kljub drugačnemu razpoloženju prebivalstva boljše odnose z bližnjo vlesilo Italijo in na ta račun zanemarjati bolj oddaljeno Francijo, ki nam je čustveno bližja, in to zato, ker seveda v Rimu francoske orientacije niso želeli. S tiransko pogodbo nas je Italija v polni meri tudi diplomatsko rešila te obzirnosti in nas indirektno napotila na francosko orientacijo. Ako bo hotel dr. Ninčič tudi sedaj še vztrajati na svojih težah, jih bo danes nedvomno mnogo težje zagovarjal pred kritiko javnega mnenja.

Druga naša obzirnost nas je ovirala, da nismo obnovili stikov s sovjetsko Rusijo, to se pravi, da nismo storili prvega koraka, ki je za to potreben, to je, priznali nismo oficijelno sovjetske vlade. Najbolj merodajen zato je bil očividno ozir na Rumunijo. V zadnji dobi pa se Rumunija vedno bolj podrejuje italijanskemu vodstvu in na to obzirnost bi mogli mi odgovoriti na sličen način, to je s priznanjem sovjetske Rusije. Seveda ta stvar ni tako enostavna, zakaj poglaviti nasprotnik sovjetske oblasti je danes Anglija in s prevelikim naglašanjem sovjetskega zavezništva — ako bi seveda do tega prišlo — bi Italiji, ki uživa v izredno veliki meri angleško protekcijo, še olajšali položaj. Po drugi strani pa ne smemo prezehtati, da se v sovjetski Rusiji neustajljivo vrši postopen razvoj na desno in da ne leži več v predaljni bodočnosti čas, ko se sovjetska oblast preuredi na demokratični osnovi. Sovjetski oblasti so sicer neslovanske kot slovanske države danes enako dobrodošle in prav tako enako nesimpatične, saj jih takšna po drugačnih vidikih. Toda v slučaju demokracizacije se more stvar nenadoma spremeniti. Rusiji pa bi bilo naše zavezništvo nedvomno dobrodošlo, tako sedaj kot pozneje, zakaj naša kraljevina je sosedja direktnim in indirektnim ruskim mejašem, s katerimi so še odprti razni računi. Obnova ruskega vpliva na Balkanu in v Podonavju pa bi ustvarila resnega nasprotnika italijanskim hegemonističnim pretenzijam.

Nismo fantasti in nikakor ne mislimo, da se da vse to doseči tako lahko in da je treba samo našega pristanka, pa je vse dobljeno. Ali zavedamo se, da je predpogoj — priznanje sovjetske Rusije, in ostalo je stvar razvoja, stvar bodočnosti. Napraviti ta uvodni korak, za to je sedaj res prilika in zadnji čas.

Vrhovni svet obnovljen?

— Pariz, 4. decembra. Razgovori med Chamberlainom, Briandom, Poincaréjem in Vanderveldom tekmo večeršnjega dne in današnjega popoldneva so potekali ugodno. Sodi se, da je bilo doseženo med zunanjimi ministri Francije, Anglije in Belgije popolno soglasje. Politični krogi menijo, da bo v najkrajšem času vzpostavljena institucija „vrhovnega sveta“, ki je obstojala v prvih letih po svetovni vojni, samo s to izjemo, da bo sedaj pritegnjena v vrhovni svet tudi Nemčija. Naloga te nove institucije bo vplivati v mirujočem smislu na razvoj političnih razmer v Evropi.

ODSTOP DANSKE VLADE

— Kodaň, 4. decembra. Državnozborna volitve, ki so se vršile 2. decembra na Danskem, so presenetile politične kroge. Dosedanja vladna koalicija je ostala za dva mandata v manjšini. Radi tega je podal danes socialistični kabinet ministrskega predsednika Stauninga ostavko, ki jo je kralj sprejel.

Prve kandidatne liste

Pri deželnem sodišču v Ljubljani so bile danes vložene prve kandidatne liste za oblastne volitve — Za Ljubljano samo liste še ni vložila nobena stranka.

Ljubljana, 4. decembra. Z današnjim dnem pričenja zakoniti rok za vlaganje kandidatnih list za volitve v oblastne skupščine. Kandidatne liste se vlagajo za vsak srez posebej pri pristojnem okrožnem oz. deželnem sodišču in dobe zaporedne številke, kakor so bile pač vložene.

Pri deželnem sodišču v Ljubljani so bile, kolikor smo mogli izvedeti, danes vložene naslednje liste:

Ljubljanska okolica: lista SLS z nosilcem Josipom Gostinčarjem, gostničarjem v Vižmarju, in lista SKS z g. Pipanom kot nosilcem.

Kamnik: lista SDS z nosilcem dr. Karbo, županom v Kamniku; lista ima št. 1.

Kranj: lista SDS z nosilcem dr. Kramerjem iz Ljubljane (št. 1) in lista SLS.

Litija: lista SLS z nosilcem županom H. Lebingarjem iz Litije ter lista SKS.

Logatec: lista SDS z nosilcem Valentinom Poljanškom iz Žirov.

Radovljica: lista SKS in SLS. Za mesto Ljubljano danes še ni bila vložena nobena kandidatna lista.

Vlada bo poslala parlament na počitnice

Uzunovičeve ponovne avdicije na dvoru in obiski pri Pašiču. — Narodna skupščina naj odide že prihodnji teden na božične počitnice.

— Beograd, 4. decembra. Danes popoldne je ministrski predsednik Uzunović nadaljeval zadnje dni sprva prijetno, nato pa čimdalje očitnejšo akcijo, da učvrsti položaj svoje vlade. Položaj vlade se razvija v pravcu likvidacije poslov anketnega odbora. Tekom večeršnjega popoldneva je bil predsednik vlade na dvoru in pozneje pri Nikoli Pašiču. Danes popoldne je bil ponovno sprejet od kralja v trčetrtur-ni avdiciji, na kar se je zopet napotil k Nikoli Pašiču, kateremu je poročal o poteku avdicije.

Pri Nikoli Pašiču je bil tudi predsednik Narodne skupščine Marko Trifković. Sestanek je veljal vprašanju anketnega odbora. Iz dobro poučenih krogov se doznava, da bo vlada odgodila seje Narodne skupščine takoj po prvem

sestanku dne 7. decembra do 28. januarja 1927, to je do končanih oblastnih volitev. Vlada bo utemeljila ta predlog s potrebo, da se poslanci posvetijo agitaciji in delu za oblastne volitve.

Sicer ni bilo danes popoldne nobenih drugih važnejših dogodkov. Stepan Radić je še enkrat napadel Nikolo Pašiča koj po prihodu v Zagreb. V svoji izjavi se peča Stepan Radić z anketnim odborom, glede katerega napoveduje, da bodo v kratkem dotiskani novi senzacionalni dokumenti iz arhivov Slavske banke. Stepan Radić izjavlja, da je proti vsaki kombinaciji z Nikolo Pašičem in da stoji na tem stališču vsi odločujoči činitelji. Glavne ovire so Pašičeva starost, gradivo anketnega odbora in Pašičeva sistematična rušitev parlamentarizma.

Otvoritev uradniškega kongresa v Zagrebu

Udeležba iz vseh pokrajin države. — Skrajna odločnost delegatov. — Kongres zboruje v sabornici.

— Zagreb, 4. decembra. Danes ob 11.15 je bil svečano odprt VI. kongres Saveza činovniških organizacij v Zagrebu. Kongres zboruje v dvorani bivšega hrvatskega zabora na Markovem trgu. Tekom današnjega popoldneva je prislo na 100 delegatov raznih uradniških organizacij iz vseh pokrajin države. Kongres je otvoril predsednik zagrebske organizacije dr. Benković, ki je naglašal, da čakajo ta kongres velike naloge. Na dnevnem redu so važna gromota in socialna vprašanja uradniškega stanu, ki jih mora kongres rešiti.

Po otvoritvi je prvi govoril delegat beogradskih organizacij Jovanović, ki se je čudil, da se do danes še noben kongres ni vršil v Zagrebu. Zahvaljuje se mestu in brat-

skemu hrvatskemu življu za sprejem, ki so ga bili deležni delegati na postaji. Na njegov predlog je bila odposlana kralju udanostna brzojavka, ki je bila sprejeta z oglasno akklamacijo. Za tem se je oglasil k besedi delegat iz Slovenije g. Liljeg. Njegov govor je bil opetovano predmet viharnih ovacij in pritrjevanj vseh delegatov. Govornik je opozoril delegate, da mora kongres dovršiti svoje delo ter doseči uspehe, ker je bolje, da se delegati uradniških organizacij sploh več ne sestanejo, ako bi kongres tudi to pot ne rodil potrebnih sadov. V organizaciji je moč!

Kongres se bo nadaljeval popoldne z izvolitvijo komisije in sekcij, ki bodo podrobno obravnavale posamezne točke dnevnega reda.

Posli kolesarja Srečka

Borza s kolesnimi svetilkami.

Ni še minulo teden dni, da je policija prišla nevarnega kolesarskega tatu v osebi 31 letnega Ljuzeta Tepine, in že il se uspelo te dni aretirati drugega „kolesarja“, ki je tekmo par dni izvršil celo serijo držnih kolesarskih tatvin. Je to jedva 20 letni brezposelni mehanik Feliks Sever, doma iz Male vasi pri Ježici. Svojo karijero je Srečko začel takole:

Dne 29. novembra je pred gostilno Smrke v Stožicah opazil lepo moško kolo, na katero je neženirano sedel, se peljal v Ljubljano ter se ustavil v restavraciji Miklič. Tu se je dobro založil s klobasami, katere je krepko zalil, nato pa je izročil kolo natakariju v varstvo. Potem ga je zaneslo proti „Unionu“, kjer je v kavarni malo kvartal in potem še v bar „Odeon“. Kajti Sever je eleganten dečko; oblečen je ves v šimi, rad dvori deklicam in živi sploh zelo razkošno. Iz bara, kjer se je zabaval v družbi veselih deklic, je krenil v kavarno „Leon“.

30. novembra popoldne je pohajkoval po mestu in ugribal, kam bi krenil in kje bi se dalo zaslužiti malo cvenka. Zaneslo ga je proti kolodvoru in pojavil se je v kulinici. Tu je pobral vse pisarniške ključke, kar jih je dobil, v veži pa je opazil žensko kolo, sedel nanj in se odpeljal proti „Unionu“. V širambi poleg vestibula je opazil prav lepo, skoraj novo žensko kolo. Ne bodi len, je Sever svoje kolo, s katerim se je pripeljal, zamenjal za boljše.

Nato je odjadrnal dalje. Tam v veži hotela Lloydja je zagledal lepo dirkalno kolo. Odvil

je žnjega svetilko in jo pričvrstil na svoje kolo. Hip nato pa jo je že prodal nekemu znanцу za 80 Din. Začelo pa se je mračiti in Severju se je zopet zahotelo svetilke. Zavil je po Sv. Petra cesti nazaj čez Marijin trg in se ustavil pred trgovino Pauschin. Tu ga je zblo dlo moško kolo, ki je stalo pred trgovino. Naglo je snel svetilko, jo pričvrstil na svoje kolo in se odpeljal naprej.

Naslednji hip je drvel po Prečernovi ulici, nato pa se je prebrno vozil po promenadi in Šelenburgovi ulici. Pred trgovino Bonač je z nekega kolesa snel še eno svetilko in se nato odpeljal v kavarno Leon. Po napornem poslu se je dobro založil. Pojedel je kavo, malinovec in tri torte in ker ni imel s čem plačati, je rekel natakariju: „Pustim vam kolo v zastavo! Nato je odšel k Mikliču, kjer je imel shranjeno še moško kolo. Začel je kolo prodajati navzočim gostom za 400 Din. Na mladeniča so postali gosti pozorni in skrivoma obvestili policijo. Še predno se je Sever zavedel, ga je stražnik prijazno potrepljal po rame-nih ter ga povabil na policijo.

Sever je priznal vse svoje avanture. Ko ga je nadzornik Močnik vprašal, kaj je nameraval s pisarniškiimi ključki, je cinično odvrnil: „E, pride vse prav! Imel pa je tudi še dva druga ključka, enega od gostilne pri Urbančcu, enega pa od trafike na Ježici. Rekel je, da si je moral pač zasigurati cigarete, ključ od Urbančca pa da je vodil k neki „efejst puncu“. Nameraval je iti malo vasovat.

Podjetnega Srečka so izročili sodišču. — Lastniki koles in svetiljk naj se javijo na policijo.

Italijanska ofenziva na Balkanu

Protektorat nad Albanijo v fašistovski luči. — Ozadje sklenjene pogodbe. — Italija kot čuvarica miru na Balkanu!

— Milan, 4. decembra. Fašistovski „Secolo“ objavlja iz Rima sledeče informacije o pomenu pravkar sklenjenega pakta med Italijo in Albanijo:

Pakt, ki je bil podpisan 27. novembra v Tirani, je muna posledica sklepa poslaniške konference z dne 9. novembra 1921. Ta sklep poslaniške konference se nanaša na neodvisnost, na meje in sistematizacijo mednarodnega položaja Albanije. Velika Britanija, Francija, Japonska in Italija so priznale v predgovoru k tretjemu „sklepu“, da bi kršitev albanskih mej ali albanske neodvisnosti predstavljala lahko pogibeli za strateško varnost Italije. V členu 2. tega dokumenta so se vlade navedenih sil spoznale, da bodo pripravile Svetu Društva narodov, naj poveri zaščito albanskih meja Italiji za slučaj, da bi Albanija ne mogla braniti svojih meja in bi prosila pomoči od Društva narodov. V drugem členu je bilo nadalje sklenjeno, da bodo gori navedene vlade v slučaju potrebe tudi same pozvale svet Društva narodov, naj se poveri Italiji naloga, da ohrani v Albaniji status quo.

S sklepi 9. novembra 1921 so bili po-

trjeni pogoji strateške varnosti Italije na Jadranu in je bila vzpostavljena neodvisnost Albanije v mejah iz leta 1923. Vsaka izprememba ali ogrožanje neodvisnosti in teritorija Albanije pomeni pogibeli za Italijo. Iz tega sledi pravo Italije, da se zavaruje pred vsako nevarnostjo s te strani in da garantira za kompaktnost albanske teritorija. Sedani pakt prijateljstva in varnosti izpolnjuje potemtakem sklepe poslaniške konference z dne 9. novembra 1921.

Na vsak način je v interesu miru na Balkanu in v celi Evropi, da more Italija v soglasju z Albanijo pri vsaki priliki intervenirati na drugi strani Jadrana ter uvesti tamkaj red in spoštovanje mednarodnih sklepov. S tem sporazumom je ugašeno vulkanično žarišče nemirov na Balkanu. Obenem je dokaz miroljubne politike Mussolinija. Sporazum bo naposled preprečil Albance, da nemiri niso več na mestu in da je treba složno delovati za napredek države. Ta napredek bo Italija podpirala z obnovljenim, prisrčnim in pozornim prijateljstvom.

Interpelacije o italijansko-albanski zvezi

Vse stranke bodo zahtevale od zunanjega ministra pojasnil. — Dolga seja ožje opozicije. — Opozicija bo porabila Ninčičev neuspeh za nov naval na vlado.

— Beograd, 4. decembra. Dogodki v Albaniji so izzvali veliko nezadovoljstvo v vseh parlamentarnih krogih, ki so prepričani, da je bila vstaja v Albaniji delo emisarjev italijanske vlade in da je naše ministrstvo zunanjih poslov grešilo, ker ni dovolj budno in trezno ocenilo posledice teh dogodkov. Smatra se, da je postopala italijanska vlada ne-alojalno, ko je sklenila tako važno politično pogodbo z Albanijo, ne da bi o tem obvestila poprej našo vlado. Skoro vsi parlamentarni klubi bodo vložili o tej zadevi v Narodni skupščini na vlado interpelacije, ki bodo proglašene za nujne in bodo prišle na dnevni red prve prihodnje seje Narodne skupščine.

Današnja „Politika“ se peča s paktom med Albanijo in Italijo ter podčrtava, da pomeni ta pakt politično prodiranje Italije na Balkan, ker se je Italija očividno prepričala, da ji ne zadošča gospodarsko prodiranje.

— Beograd, 4. decembra. Šefi ožje opozicije so imeli danes v klubu Davidovičeve demokratske stranke sejo, na kateri je bila sestavljena interpelacija na zunanjega ministra dr. Ninčiča radi albansko-italijanskega pakta in italijanskega protektorata nad Albanijo. Interpelacija zahteva od zunanjega ministra, da ji prizna prvenstvo in da odgovori na njo na prvi seji Narodne skupščine dne 7. decembra. Interpelacija bo izročena Narodni skupšini v ponedeljek. Šefi opozicije pričakujejo, da bodo do tedaj znani novi momenti, ki bodo omogočili zunanjemu ministru takojšen odgovor.

Po seji so se šefi ožje opozicije razgovarjali z novinarji. Na seji se je razpravljalo tudi o splošnem zunanje-političnem položaju in stanju države v notranosti. Šefi opozicije so ugotovili, da doživlja naša vlada na vseh krajih in koncih neuspehe, ki so posledica nemarnosti in popolne nedelavnosti sedanja vlada. Tudi notranje stanje države je žalostno, kar je zopet v tesni zvezi z brezbriznostjo in nedelavnostjo vlade. Parlament se peča z malenkostmi, vlada počiva. Vse se vrtili okoli nesrečnih in nevezdržnih razmer, ki vladajo med obema vladnima skupinama. Parlament je izgubil avtoriteto, gospodarska kriza je na vrhuncu. Šefi opozicije so sklenili, da bodo podvzeli kar najbolj energično akcijo, da se zoperstavijo propadanju naših interesov v zunanji politiki in nevarnosti, ki preti notranjosti države vsled sedanje popolno-ma nesposobne vlade. Treba bo spreminiti ves sistem državne uprave.

— Beograd, 4. decembra. Zastopniki tujih držav so v stalnem stiku z našim zunanjim ministrom, ker je opaziti razburjenje in ogroženje nad zahtevnostjo italijanske politike. Albanija in Italija sta pripravljali pakt v popolni tajnosti, dasi se to protivi konvencijam, ki obstojajo med našo državo in Italijo. Ni še znano, ali bo prišlo radi tega do kakih diplomatskih zapletov med Italijo in Jugoslavijo.

Danes večer prispe v Beograd naš poslanik v Tirani B. Jeftić, ki bo izročil zunanjemu ministru vse potrebne dokumente in podatke.

DAVIDOVIČEVSKI KONGRES ODGODEN

— Beograd, 4. decembra. Glavni odbor Davidovičeve stranke je imel sejo, na kateri je razpravljalo o kongresu stranke. Po seji je bilo izdano sledeče sporočilo: Glavni odbor je sklenil, da se kongres preloži na 29. in 30. december, ker bodo strankini organi dne 11. in 12. decembra zaposleni z postavljanjem kandidatnih list za oblastne volitve. Kongres se vrši nepreklicno 29. in 30. decembra.

SREBRN RUDNIK V JUŽNI SRBIJI

— Beograd, 4. decembra. V Openici pri Ohridu so našli v bližini rimskega rudnika bogat rudnik srebra in svine. Ruda vsebuje 80% čistega srebra in pol odstotka 1,5 kg čistega srebra. Eksploatacija rudnika je v polnem teku. Dnevno se izkoplje 2 do 3 vagone rude. Neka inozemska trdka je že stavila ponudbo, da odkupi rudnik.

SOCIJALISTIČNA VLADE NA FINSKEM

— Helsinkij, 4. decembra. Predsednik finske republike je poveril voditelju socialistične frakcije v parlamentu Tanerju sestavo nove vlade.

TURČIJA UVAJA LATINICO

— Beograd, 4. decembra. Glasom avtentičnih vesti, ki prihajajo iz Carigrada, je turška vlada sklenila, da uvede v Turčiji latinico mesto dosedanje arabske pisave. Tozadevni zakonski načrt bo v najkrajšem času predložen parlamentu.

Novi upori v Maroku

Pariz, 2. decembra. (be.) Rifovski plemo Beni Ider se je uprlo Špancem in je zavzel mesto Tazerut. Šejk plemena Džebel Usar, ki se je bil pred meseci podvrgel, se je pridružil upornikom.

Poljski protest v Berlinu

Varšava, 2. decembra. d. Listi so večer objavili noto nemški vladi. Noto ugotavlja, da pomenja izjava poslanca Emmingerja v berlinskih zbornici o volitvah v Gornji Šleziji, ki jo je podal dne 23. novembra v imenu vladnih strank, vmešavanje v notranje zadeve Poljske. To da je v protislovju z mednarodnimi običaji in utede škodovati obojestranskim dobrim odnosom.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curin 10.9450, Pariz 228, London 275.20, Newyork 56.65, Milan 247, Praga 168.20, Berlin 13.485, Dunaj 800.

INOZEMSKE BORZE

Curin: Beograd 9.14, London 25.135, Newyork 518.50, Milan 22.55, Praga 15.36, Dunaj 73.10.

CENIKE

in vsakovrstne druge tiskovine izdeluje v eni ali več barvah ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Komunalna politika naših mest

Vseobčji napredek in modernizacija. — Naraščajoči proračuni. Stanovanjska beda povzroča povsod velike skrbi. — Savez jugoslovenskih mest in njega naloge.

Naša mesta, ki so še do nedavna nosila obeležje neznatnih provincijalnih sredstev, ki niso igrala v javnem življenju posebne vloge, se od preobrata sem nenavadno naglo razvijajo in beležijo tekem zadnjih let presenetljiv napredek. Tujec, ki je pred vojno pojeval po naših krajih, in ki ga zanesel pot sedaj med nas, to seveda mnogo bolj zapazi, kakor mi sami, in se čudilo velikim spremembam. Saj nam že Ljubljana dovolj dokazuje, s kako naglimi koraki stopa razvoj in komunalnem in splošno gospodarskem oziru. Ulice in trgi se modernizirajo, nastali so čisto novi, moderni deli mesta in na vseh koncih in krajih je opaziti napredek. Regulacije in olepšave so skoraj povsod na dnevnem redu.

Proračuni naših mest, ki se baš te dni sestavljajo in pretresajo, najboljše dokazujejo kako težke in velike so naloge naših mestnih uprav. Kljub splošni gospodarski krizi in velikim davčnim bremenom je opaziti skoraj v vseh jugoslovenskih mestih težnja za napredkom, modernizacijo in izboljšanjem komunalne uprave in podjetij. Posebno pa se v tem pogledu odlikujejo naša glavna mesta. Beograd, Zagreb in Ljubljana dajejo ostalim mestom dober vzgled. Nova beogradska uprava je izdelala velikopotezen program, ki predvideva poleg splošne regulacije mesta še celo vrsto novih naprav. Posebno pažnjo posveča nova uprava ureditvi mestnega res škandaloznih cest, ki naši prestolici ne delajo posebne časti. Priznati je sicer treba, da je tekem kratkih osem let zrasel na povojnih razvalinah skoraj docela nov Beograd, kar se tiče poslopij, zelo pomankljiva pa je še kanalizacija, vodovod, razsvetljava in cestna železnica. Uprava namerava za izvedbo teh načrtov najeti večje inozemsko posojilo. Zgraditvi namerava popolnoma novo, vsem zahtevam odgovarjajočo električno centralo, uvesti povsod električno razsvetlavo ter razširiti cestno železnico tako, da bo tvorila ugodno zvezo med mestom in bližnjico okolice. Sporedno s tem se bo izvedla kanalizacija po novo izdelanih načrtih. Vodovod, ki dela sedaj mnogo preglavic, bo popolnoma na novo ureden. Poleg tega hoče zgraditi mestna uprava novo plinarno. Vse to bo moralo biti zgrajeno v velikem stilu, ker je pač treba računati s tem, da bo Beograd tekem prihodnjih desetletij še stalno naraščal.

Skoraj iste težave tarejo zagrebško mestno upravo. Nekdanji purgarski Zagreb se razvija v najmodernejšo mesto v naši državi. Danes je Zagreb skoraj še enkrat tako velik, kakor je bil pred vojno, kar pač najbolje dokazuje, da je hrvatski separatizem povsem neumestnem. Kraljevski Zagreb zavzema v našem gospodarskem življenju eno najvažnejših vlog in je že zato razumljivo, da čakajo mestno upravo še velike naloge, ki jih bo mogoče izvršiti le s smotnim delom in velikimi žrtvami. Zagrebški komunalni program je velikopotezen. Za prihodnje leto je med drugimi modernizacijami na dnevnem redu zlasti vprašanje električne centrale in nove plinarne. Nagli razvoj mesta je imel za posledico, da sedanje naprave že dolgo več ne morejo zadostiti vsem potrebam mesta. Zgraditve nove električne centrale in ostalih potrebnih naprav pa je dandanes združena z velikimi finančnimi težavami. O zgraditvi električne centrale na Krškem polju se je že mnogo razpravljalo. Z gzirom na ponudbo falske elektrarne pa je stopil električni problem v popolnoma novo stadij. Zato je bil izvoljen poseben odbor, ki bo to vprašanje proučil. Samo za povečanje električnega omrežja in svrhu razsvetljave predmestij rabi zagrebška občina prihodnje leto ogromne vsote. Proračun električne centrale znaša 87.541.000 Din. Tudi mestna plinarna je potrebna raznih modernizacij, da zamore kriti vso potrebo plina, ki stalno narašča in znaša že sedaj letno 4 milijone kub. metrov. Vodovod je bil še le pred par leti na novo ureden. Proračun za prihodnje leto znaša 2 milijona Din. Tako dosežajo izdatki samo za elek-

trarno, pinarno in vodovod v prihodnjem letu ogromno vsoto 58.910.000 Din. Celotni proračun znaša nad 100 milijonov. Pri tem pa še niso vračunane razne investicije, kakor zgradba stanovanjskih hiš, naprava nove ceste, kanalizacije itd.

Poleg lastnih potreb pa mora skrbeti mestna občina še za razne zgradbe in poslopja, v kateri so nameščeni državni uradi, vojaštvo, oblasti in kulturne in druge ustanove. Posebno pereče je vprašanje šolskih poslopij. Posamezne šole so tako prenapolnjene, da se niti ne more v-liti redni pouk. Sedaj so nameščene v nekaterih šolskih poslopjih vseučilišne klinke. Baš te dni so se vršila pogajanja med mestno občino in državno upravo v svrhu rešitve tega vprašanja. Občina je predlagala državni upravi, da ta poslopija odkupi, občina pa bi za svoje potrebe gradila nova poslopja.

Nenavaden razvoj beleži tudi Split. Split je naše glavno pomorsko mesto in ima pred sabo veliko bodočnost. Zato si mestna uprava prizadeva, da z vsemi silami pospeši razvoj in modernizacijo mesta. Mestna občina nenaklonjenost stare Avstrije se čuti še danes. Izdatki občine za ureditev mesta so naravnost ogromni. V prihodnjem letu je predvidenih samo za regulacijo, tlakovanje in asfaltiranje cest nad 9 milijonov dinarjev. Za pogozdovanje okolice žrtvuje mestna občina vsako leto velike vsote in je tudi v proračunu za prihodnje leto predvideno v to svrhu četrta milijona. Za rešitev stanovanjske krize je Split že mnogo žrtvoval. Tudi v tem proračunu je za zgradbo stanovanj določenih 5 milijonov Din. Za razširjenje vodovoda, cestne razsvetljave itd. znašajo izdatki skoraj 2 milijona, za snajenje cest pa izda občina vsako leto nad pol milijona. Poleg tega splitska občina mnogo žrtvuje v kulturne svrhe, zlasti za zgodovinska društva, muzeje, umetnostne galerije in gledališče. Izdatki v te svrhe segajo v milijone.

Izven rednega proračuna, ki znaša krog 50 milijonov je izdelal občinski svet še poseben investicijski proračun za modernizacijo mesta, ki znaša 100 milijonov Din. V to svrhu namerava občina najeti inozemsko posojilo ter se že vrže pogajanja z neko ameriško finančno družbo. Med drugim namerava občina s tem posojilom zgraditi 300 malih stanovanj in par modernih hotelov za letoviščarje.

V istem razmerju se giblje tudi politika vseh ostalih naših mest. Povsod je videti napredek in težnja za izboljšanjem obstoječih razmer. Splošna gospodarska kriza seveda silno ovira izvedbo velikopoteznih načrtov. Zato so se vsa večja mesta Jugoslavije združila v Savez, ki naj na zunanji zastopni skupne interese in ki bo v najkrajšem času formalno osnovan. Prva in glavna naloga Saveza bo najeti večje inozemsko posojilo z garancijo države. Posojilo se bo po potrebi razdelilo na vsa v postev prihajajoča mesta. S tem bo delo občinskih uprav znatno olajšano ob enem pa zagotovljen neoviran razvoj.

Mariborski občinski svet

V četrtek se je vršila redna seja mariborskega občinskega sveta. Na dnevnem redu so bile tekoče zadeve, ker se bo še tekom tega meseca vršila posebna proračunska seja. Zupan je uvodoma poročal o tekočih poslih ter prečital predlog demokratskih in narodno-socialističnih občinskih svetnikov glede omilenja stanovanjske bede v Mariboru. Sprejet je bil predlog, da se za prvo siko adaptirajo barake v Dajnkovi ulici, kjer se bo utrdilo 16 enosobnih stanovanj. Stroški znašajo 150.000 dinarjev. Dr. Lipold je obenem predlagal, naj se centralizira kontrola dohodkov in naj občina nadaljuje z zgradbo stanovanjskih hiš. Pri vojaški upravi naj se posreduje, da da na razpolago meljsko vojašnico, ki se bo lahko preuredila za stanovanja. Socialisti so predlagali spremembo pravil-

nika za podporo brezposelnih v tem smislu, da se zviša podpora za moške na 15, ženske 10 in rodbinske člane na 5 Din dnevno. Kulturni svet je postavil predlog, da se izvoli v svrhu sklepanj o osebnih spremembah pri Narodnem gledališču poseben odbor, h kateremu se pritegnejo tudi trije delegati Novinarskega združenja. Otroški vrtec se bo prihodnje leto povečal. Pomožna šola, ki obsega sedaj že pet razredov, nujno potrebuje primerni prostor. Občina je pripravljena prispevati primeren delež, ako prevzame država zgradbo potrebne poslopja. Z ozirom na interelacijo socialistov glede avtomobilskega prometa v Ma-

riboru in okolici je župan pojasnil, da bo promet v najkrajšem času odprt, ker so avtobusi že na potu iz Pariza. Med drugim je občinski svet dovolil podporo v znesku 10.000 Din pomladku Rdečega križa, ki pa se obvezuje, da bo vsako leto pošiljal tudi mariborske otroke na morje. Novinarskemu združenju je dovoljena podpora 1000 Din za penzijski fond, društvu za podporo revnih otrok pa poleg že dovoljenih 40.000 še 10.000 Din za božičnico. Ob 9. je župan zaključil javno sejo, na kar se je vršila še tajna seja.

Zanimivosti iz naših krajev

Uboga šivilja v Novem Sadu zadela v državni loteriji četrta milijona dinarjev. — Boj proti mlekaricam v Zagrebu.

Novi Sad govori danes samo o srečni ubožni šivilji Mariški, stanujoči v Nemški ulici. Nameščena je v nekem modnem salonu v Novem Sadu ter si prisluži jedva toliko, da se s svojo materjo skromno preživlja. Obe stanujeta v majhnem stanovanju, a še to bosta v kratkem izgubili, ker jima je hišni gospodar že pred meseci odpovedal in bi bili že sedaj na cesti, da se jih ni usmili in jim dovolil odlog, dokler ne najdeta kje drugod zavetišča. Baš zadnje dni, ko se je bližal 1. in je bilo treba vnovič prositi za podaljšanje roka za izselitev, je imela uboga šivilja, 30 letna blondinka, velike skrbi. Njena stara mati je dalje časa boleha.

V tej svoji tugi in skrbih je že čisto pozabila, da je pred par meseci kupila četrtno srečno državne razredne loterije. Malokdaj se je zmisli na to in še takrat ji je bilo skoraj vedno žal za denar, ki ga je po nepotrebnem izdala. Toda: vsak je svoje sreče kovač. Kakor blisk pa se je razširila v četrtek dopoldne po Novem Sadu vest, da je zadela nek Novosadčan glavni dobiček. Vse je drvelo v prodajalnico srečk, da se informira, kdo je oni srečnež, ki se mu tako smehljaja usoda. Banka se je takoj telefonično obrnila v Beograd za potrdilo te vesti. Glavni dobiček še sicer ni bil izzreban, pač pa je zadela srečka, ki je bila prodana, 1 milijon dinarjev. Ena četrtnika je bila prodana v Novem Sadu in sicer jo je kupila šivilja Mariška. N Banka je takoj poslala svojega uradnika po njo. Uradnik je odbrzel z avtomobilom, da ji čim prej sporoči veselo vest. Šivilja je bila nemalo presenečena, ko je zvedela, da dobi četrta milijona. Še bolj vesela pa je bila njena stara mati, ki sedaj vsakomur pripoveduje, da je konec njene pomanjkanja in trpljenja. Mariška je odšla takoj v banko, kjer se je med tem zbrala že cela gruča radovednežev, da vidijo, kako se bo vedla bodoča posestnica milijona. Toda Mariška je

ostala precej hladna. Na vprašanja je odgovarjala mirno in trezno. Najprej bo poskrbela za svojo mater, ki jo pošlje na letovišče, med tem pa bo kupila kako hišico, ki si jo bo po svojem okusu uredila. Ostane pa še nadalje v službi, ker ni vajena postopanja. Ko ji je bančni ravnatelj izročil hranilno knjižico, glaselo se na 250.000 Din, se je mirno poslovila in odšla, kot da se je pripetilo nekaj čisto vsakdanjega. Ljudje so se čudili njeni hladnokrvnosti, ob enem pa z zadovoljstvom ugotavljali, da je bila tokrat fortuna pravčena, ker je poklonila podporo potrebnim ljudem in osrečila dvoje src.

Zagrebsko tržno nadzorstvo je napovedalo hud boj raznim mlekaricam, »putaricam« in drugim takim prodajalcem, ki si radi pomagajo na ta način, da povečajo količine svojega blaga z vodo in drugo primesjo. V vseh državah se smatra potvarjanje živil za največji zločin in se tudi zelo strogo kaznuje. Zato je že marsikateri mlekarici, ki je ponovno prinesla na trg vodo-mleko, odklenkalo. Zagrebško tržno nadzorstvo namreč v zadnjem času vsakodnevno kontrolira vsa živila. Vsak prestopok se najstrožje kaznuje, krivci pa se morajo vrhu tega zagovarjati še pred sodiščem. Samo v minulem mesecu je bilo prijavljenih 167 takih slučajev. V 78 slučajih je šlo za vodo-mleko, v 16 slučajih za pokvarjeno maslo in v 3 slučajih za pokvarjeno maslo. Opažati pa je, da ti slučajji v zadnjih treh mesecih stalno nazadujejo; to je predvsem pripisovati strogi kontroli in občutnim globam ter zapornim kaznim, ki jih izrekajo sodišča. Bilo bi umestno, da bi vzhledu Zagreba sledila tudi vsa ostala mesta. Tudi pri nas obstoja v vseh večjih mestih tržno nadzorstvo, toda poslovanje je običajno pomankljivo in ne ustreza zahtevam in potrebam.

Fašistovska milica in vojaštvo

Iz Trsta nam poročajo: V nedeljo 28. novembra se je odigral dokaj značilen incident na Opčinah pri Trstu. Tam je namreč že delj časa absoluten gospodar neki Federici. Bil je prvotno železniški zaviratelj. S fašizmom pa je vstopil v prve vrste. Vse fašistovsko, ali kar je istovestno vse protislovensko gibanje na Opčinah, vsa preganjanja in šikaniranja domačega prebivalstva je tesno spojeno z imenom Federici. Radi svojega naravnost bestialnega postopanja je bil svoječasno v veliko zadoščanje vsega prebivalstva premeščen z Opčin. Toda posrečilo se mu je priti zopet nazaj na Opčine, kjer sedaj zavzema mesto nekakšnega poduradnika pri železnici, obenem pa je poročnik milice. Kot tak je seveda glavni vodja vsega fašizma na Opčinah. V nedeljo popoldne torej je na poti proti postaji srečal nekoga poročnika redne vojske, ki se je na cesti igral z malim pištolom. Ogorno ga je nadržal, češ da je to nedostojno za častnika. Oficir je naravno reagiral. Nastal je prepir in kmalu sta ležala oba v prahu se valjajoča na tleh. Poklicali so karabinerje, ki so se postavili seveda na stran vsakomernega Federicija. Ko je to videl častnik, je v jezi sunil z nogo v trebuh kar-

abinerja, da se je zgrudil na tla. Pristopili so še drugi karabinerji in s silo odvedli častnika. Držali so ga tesno zvezanega in le na njegov ljuti protest, da ga kot častnika morajo pustiti prostega, je smel med njimi pristo korakati skozi vso vas do karabinerske postaje.

Radovedni smo, ali bo tudi sedaj ostala fašistovska oblast mirna, ko se ruši tako celo ugled armade. Ugled drugih oblasti je danes spričo vseh dogodkov praktično itak enak ničli.

UNION
ČOKOLADA
KAKAO
BONBONI

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 4. decembra 1926; katoličani: Barbara; pravoslavni: 21. novembra; Gligorije; muslimani: 28. džumad-el-ula 1345; židje: 28. kisleva 5687. Jutri: Nedelja, 5. decembra 1926; katoličani: Sava; pravoslavni: 22. novembra, Filimon; muslimani: 29. džumad-el-ula 1345; židje: 29. kisleva 5687.

DANASŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: «Joy». Ob 16. — Opera: «Zidinja». Kinematografi: Matica: «Pri belem konjku»; Dvor: «Mihajlo Strogov»; Ideal: «Marko drzno stavi». Predavanja: Društvo Soča: Ob 20.30 v restavraciji Dvora: inšpektor Josip Wester o Gradnikih poezijah «De Profundis». — Ob 20. v gostilni Sokliš, Pred Konjušnico: prof. Dolžan «O stališču sloveka v naravi». — Ob 19. v Akademskem kolegiju: Predava Čerkovnik «O kurzu iz alkoholnega vprašanja».

Miklavžev večer «Eдинosti» ob 20. v areni Narodnega doma.

NEDELJSKE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: «Skopuh». — Opera: «Grafica Marica» ob 15. Kinematografi: Matica: «Pri belem konjku»; Dvor: «Mihajlo Strogov»; Ideal: «Marko drzno stavi». Film o potovanju švedskega princa v Kongo ob 9.15 in 10.30 v Kinu Matici. Miklavževi večeri: Sokol I na Taboru ob 16. in 20. Ljubljanski Sokol ob 15. in 20. (Narodni dom). — Sokol II ob 16. (Sentja-kobski gledališki oder); ob 20. v gostilni Lozar. — Atena ob 19.30 v Narodnem domu. — Gospodarsko društvo za dvorski okraj ob 16. v Kazini. — Gospodarsko društvo za Krakovo in Trnovo ob 18. v gostilni Sokliš. — Sokolsko društvo Viš ob pol 18. in 20. v Sokolskem domu. — Kolizejski oder ob 20. «Pri Levu». — Ob 18. v gostilni Kolezija. — Ob 17. v gostilni pri Draščeku. Ob 18. na Strelišču pod Rožnikom.

DEZURNI LEKARNE.

Danes in jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 16.19, vzide jutri ob 7.22 in zaide ob 16.19. Mesec zaide danes ob 16.03, vzide jutri ob 7.18 in zaide ob 16.40.

Miklavž darila že kupuje, da pridno deco obdaruje; da tudi Vam prinese kaj, naročil naš je «Budha» čaj!

Krampuse bojkotirajo

Slovaški klerikalci so dosegli rekord v verskem fanatizmu in nestrpnosti. Njihovo glasilo «Slovak» priobčuje v čerajšnji številki članek, v katerem poziva katoličane na bojkot proti krampusom, ki so jih razstavili trgovci za Miklavža. List piše med drugim:

«Naš materialistični svet mora imeti zelo slabo vest, kajti po izlozbah vidimo same rdeče hudiče. Mnoge iz lozbe so podobne pravemu peklu. Mi klavži so zelo redki, kajti oni pomenijo katolicizem, plemenitost in nedolžnost, ki jo je sv. Nikolaj s svojimi darovi ščutil. To, kar se dogaja po krščanskem svetu zdaj, je popolna laizacija krščanskega občaja in očitna tendenca hudobnega duha, da spravi vse v naračje protislovenskih loz. Toda motijo se tisti, ki mislijo, da mi teh nakan ne poznamo. Svarimo in pozivamo vse katolike, naj ne kupujejo krampusov. Katoliško prebivalstvo se mora zavediti, da je prodaja krampusov akcija proti katoliški veri. Zato mora že letos bojkotirati vse trgovine, kjer se prodajajo krampusi. Vsa katoliška društva naj sprejmejo v svoj program ta pravični bojkot. Svojega verskega prepričanja ne pustimo zasramovati. Saj imamo že itak dovolj elemenov s hudičevim duhom in značajem. Hudiči po izlozbah so odveč. Trgovci naj si to dobro zapomnijo. Prepričani smo, da prihodnje leto ne bo v izlozbah nobenega krampusa.»

G. Gnjeđić:

Ljubezen v pustinji

— Ste-li vneti za zakon? Skomignil je z rameni. — Čemu ne, — pri domačem zakonskem ognjišču je vedno na razpolago več ali manj dobra domača miza. Nervozno se je obrnila na stolu. Mož ji je šel na živce. Govoril je povsem drugače, kakor je hotela ona. — Ze zopet ste zlezli na svojega ciničnega konjička. — Nu, ne, staremu samcu, kakor sem jaz, je domača miza pol življenja. Naslonila se je na komolce in ga radovedno pogledala. — Zakaj ste pa star samec? Zakaj se niste oženili? Vzel je cev iz ust, pogledal zamišljeno v strop in odgovoril: — Kar tako, nikoli me ni mikalo. — Ne, tako se mi ne izmuznete: povejte, zakaj niste oženjeni? — Zato, ker nočem, da bi se moja žena dolgočasila, kakor se vi zdaj. — Naenkrat se je razvnel in zamahal s svojimi mesnatimi ročicami, kakor da lovi muhe po zraku. — Zato, ker sem samoljuben, sebičen in vrag vedi kaj še. Ako bi se oženil, bi zahteval, da bi me žena oboževala, ker ni boljšega človeka na svetu kot sem jaz. Ker pa ni take šeme, ki bi to verjela, sedim pač sam tu in si zažigam kadijo. To je torej pravi vzrok, da nisem poročen.

Gospodinja bi še imel v hiši — in še njo samo zato, da bi mi ceneje kupovala ribe — toda nakopati si tako-le kot ste vi — hvala lepa!

Težko je zasopel, utrujen in jezen nase, da se je tako trudil z izgovarjanjem nepotrebnih besedi in celih stavkov.

— Fu, kakšni ste danes — je dejala in ga jeznostno pogledala. — Malo sem vas videl, preklicane babnice, seveda! — je godrnjal. — Saj so tudi mene nagovarjale, ko sem bil še mlad: «Ah, kako sem nesrečna, kako malo me možki razumejo!»

— No, in kaj ste odgovorili?

— Tolažil sem jih, kakor sem pač znal. — Pri živilih tega ni — namreč tolažbe. To je samo pri naši pasmi v navadi. Potom višjega možganskega procesa pridemo do zaključka, da je treba storiti podlost. Sicer pa kdove — je-li to podlost. Vse je odvisno od naziranja.

— Nu, a vaše naziranje? — je vprašala in grizla rob svojega robca.

— Kaj bi tajil, tudi možki smo velike svinje. Pogledaš takole od strani in misliš: prav ti je, živinče — orkester na pihala, tuš na čast fakta, da si žival.

— Danes ste pa res natakneli!

— Vedno sem tak.

Nekaj časa sta oba molčala.

— Ali veste, da živi tu v auli s Kabardinci mnogo naših dam iz boljše družbe?

— Vem. Lečil sem jih. — Kaj pa

nameravate? Pa vendar ne mislite tudi vi pobegniti v aul?

Obilila jo je rdečica.

— Ne. Hotela sem se samo napotiti tja — na praznik. In zato bi rada vprašala vas, kaj mi svetujete. Ali naj grem?

— Z drugimi besedami, — je spre-govoril in jo radovedno pogledal, — vi bi radi, da zamočil vašemu možu ta izlet?

Niti najmanj ni mislila na to. Toda zdravnik jo je opozoril na daljino, nje sami nejasno, prijatno misel. — Nikoli še nisem ničesar sklepe-tal, — je nadaljeval Čibšov. — Sicer se pa ni bati da bi kdo izvedel. Zakaj bi oznanjali kam in čemu odpotuje-ti? — Andrej Andrejevič, — je dejala strogo in vstala, — vajeni ste govoriti tu z damami na letovišču — toda jaz takih pogovorov nisem vajena. Vaša namigavanja so predrzna, slišite, pre-drzna. To je vse, kar vam morem od-govoriti. S tem sva končala.

Čibšov je pa zopet iztegnil roko proti nji.

— Dajte še enkrat vašo žilo.

Obrnila se je in jo odšla nazaj iz sobe.

Šla je po sljano razsvetljenem, z rdečo preprogo pogrnjenem stopnišču v svojo sobo in niti sledu gneva ni ostalo na njenem obrazu. V sobi, pred ogledalom, se je ustavila in pogledala. Rdečica je še vedno zakivala njena lica, oči so se svetile bolj kot običajno. Iz-pod orenburške rute so se videle okro-gle bele roke z rdečkastimi, uglajeni-

mi nohti. Frizura se je nekoliko zm-ršila, vendar ji je pa tudi ta nedostatek pristojal. Vedela je, da je baš ta hip lepa in da je lahko možkim všeč. Ču-tila je, da njena lepota ni piščanska než-nost mlade deklice, marveč polni, bujni razcvet ženske, ki je že pet let o-možena in ima deco. In z zavestjo svoje lepote je odšla samozavestno skozi steklena vrata v svojo spalnico.

Tik pred vratmi je srečala Koljo. Srce se ji je skrčilo. Začutila je, da bo to srečanje usodno, da bo morala takoj oditi in napeti vse sile, da n'koli več ne sreča tega Kabardinca. Vsa njego-va postava je bila polna strasti. O tisti pasji, ponižni ljubezni, ki jo je poznala v njem doslej — ni bilo duha ne sluha. Stal je pred njo pogumno in samoza-vestno. To ni bil oni meščasti Viktor, ki jo je pred petimi leti zasnil, kakor d izvršuje svojo službeno dolžnost. Pred njo je stal mož, prost vseh pred-sodkov njihovega mestnega konvenci-onalnega življenja, mož, ki je poznal samo en cilj — strast. Ves zmisel nje-govega življenja se je osredotočil na vprašanje, kako priti do te ženske, od katere ni mogel odvrtni pogleda. Ako bi našel njen mož na zapreko, bi se ji izognil s spretnostjo Evropeca ali bi pa sploh ne reflektiral na to, kar je združeno s težkocami. Ta Kabardinec pa pojde z glavo skozi zid. Ubije, sam umre, če bo treba, ne bo mu žal življenja, potrebnega ministrstvu tako, kakor je Viktorjevo življenje.

Te misli so ji rojile po glavi, ko je stala pred njim. Zvijala se je v ruto

in vsa drhtela. Čakala je, da spregovo-ri. In spregovoril je.

— Obljubljeni ste, da mi nocoj odgo-vorite: ali greste z menoj v aul. Vede-ti moram ynapej. Konjem je treba dati ovsu — pot je dolga.

— Kje neki je moja Saša? — je vprašala sobarico. Poklicala Sašo; po-trebuje jo.

— Saša je odšla k šivilji, — je od-govorila sobarica, — dejala je, da ste jo sami poslali.

— Res, poslala jo je k šivilji z na-ročilom, naj zašije raztrgano amazon-ko. Sama usoda se je zarotila proti nji. — Prižgite v moji sobi luč. Evo, tu je ključ.

Ostala je na hodniku in čakala, da sobarica pržgala sveče. Kolja je stal pred njo ves blede in jo požiral z očmi.

— Prosim, — je dejala sobarica, — luč je prižgana.

Drhte je odšla v sobo. Ni ga pova-bila za seboj. Toda slišala je, da je tu-di on vstopil. Slišala je, kako se je ključ za njo dvakrat obrnil. Hotela je zakrčati, pa ni mogla. Pomladna, ma-meča, mlada opojnost jo je obšla. Ustavila se je sredi sobe.

— Vprašujete me, da-li pojdem z vami v aul? — je vprašala čuteč, kako težko ji gredo besede z jezika. — Ne, ne pojdem.

— Ne pojdete, ne? — je vprašal raztreseno. In zopet se je razlilo po njegovem obrazu nekaj otožnega. Toda to je bila samo slučajna slabost. Nje-gove obrvi so se namršile, zobje stis-nili.

Kakšno bo leto 1927

Prorokovanja astrologov, prerokov in zgodovinarjev. - Prihodnje leto bo v znamenju vremenskih in političnih katastrof.

Bližajoče se novo leto je zopet napovedalo razne vremenske in druge preroke, da objavljajo svoje prognoze za prihodnje leto. Po vseh državah in kontinentih se pojavljajo ljudje, ki vedo z vso sigurnostjo povedati, kaj nam prinese prihodnje leto dobrega in slabega, prijetnega in neprijetnega. Povsod so se že pojavila različna prorokovanja, le pri nas, hvala bogu, še nimamo te sorte ljudi. Gotovo ima tudi to svojo dobro stran. Pri nas se niti z lanskim letom nismo na čistem, kaj nam je prineslo in kaj odneslo, pa bi si že lomili glave, kaj bo v prihodnjem letu. Končno pa človek tudi niti ne ve, komu naj veruje: ali francoskim prorokovalcem ali ameriškim astrologom ali pa nemškimi historikarji, ki na podlagi preteklosti preračunavajo bodočnost.

Ne bilo bi se tako težko odločiti, komu naj človek veruje, ko bi se vsaj ena skupina strinjala v svojih prorokovanjih. Tako pa se francoski preroki in ameriški astrologi prav tako prepirajo med sabo, kakor nemški historikarji, kdo ima prav in kaj se bo najprej izpolnilo. Najbolj pa se bavijo skoraj vsi moderni preroki s političnimi prorokovanji, ki pa se tudi najbolj razlikujejo, kar je tem bolj razumljivo, ker jih vsak priroji po svojem lastnem prepričanju. Boljševiki prorokujejo revolucijo, fašisti diktaturo in gotovo bi pri nas g. Radić prorokoval samostojno, zedinjeno, vseslovensko, federativno, človečansko republiko, če bi se ne bal zamere radikalov in konfliktov s paragrafi. Pa kljub temu, da so se vsa taka prorokovanja v zadnjih letih izkazala kot popolnoma nezanesljiva, se ljudje še vedno živahno zanimajo za nje.

Za prihodnje leto preroki vseh struj in narodnosti ne prorokujejo nič dobrega. Skoraj vsi predvidevajo katastrofalne prirodne dogodke. Potresi, poplave, orkani in vulkani bodo vznemirjali leta 1927 prebivalstvo matere zemlje. Kateri kraji bodo najbolj prizadeti, o tem pa si preroki niso edini. Francoski astrolog Andouze napoveduje katastrofalni potres v Južni Ameriki. Pasqual Fortuny pa trdi, da bo katastrofa, slična oni na Miami, zadela vso severno Ameriko. Nemški astrolog Radetzky je v zvezdah spoznal, da bodo prihodnje leto pustošile v Franciji, Angliji in Nemčiji velikanske poplave in druge elementarne katastrofe, ki bodo povročile neizmerno škodo. Njegov kolega Grimm je ravno tak pesimist in

prorokuje povrh še potrese in epidemije ter velikanske požare, ki bodo uničili cela mesta in pokrajine. Nič manj mračno ni prorokovanje gospe Jordanove v Berlinu. Ona vidi ožvilenje prastarih ognjenikov, ki bodo začeli bljuvati ogenj in žveplo ter bodo uničili mnogo selišč in ljudi. Ne pove pa, kje in kdaj se bo pripetila taka katastrofa. Pravi le, da bo leta 1927 nastala v nekem nemškem rudniku strahovita eksplozija. Malo bolj natančen je Američan Withcomb, ki je najavil za prihodnje leto propast Holandske. Holandska se bo po njegovem prorokovanju kratkoma pogreznila v morje ter izginila brez sledu.

Se bolj zamotana so prorokovanja o političnih dogodkih po svetu. Tudi na tem polju ni nikakih jasnejših konturn. Edino glede horoskopa Rusije so si edini i ameriški i francoski i angleški astrologi. Prorokujejo namreč nagli propad boljševizma. Boljševiškiemu režimu pa ne bo sledil še red, marveč napovedujejo težke notranje boje, ki bodo imeli dalekosežne posledice tudi v vsej ostali Evropi. Nemški astrolog Radetzky navaja celo nekatere podrobnosti. Po padcu boljševizma bodo ruske čete preplavile vse sosedne države, a revolucija, ki bo sledila, se bo izvršila v znamenju panslavizma. Nekateri astrologi napovedujejo v Rusiji zopetno vzpostavitev carizma, a glede osebe bodočega carja ne povedo ničesar.

Bolj ugodno je prorokovanje za Francijo. Caritta Borderiux napoveduje velikanski razvoj in napredek francoskega gospodarstva, zlasti industrije in trgovine. Do jeseni bo dosegel frank predvojno pariteto. Dalje napoveduje veliko ofenzivo proti Poincaréju, v kateri pa bo ostal on zmagovalc. Odnosji med Francijo in Nemčijo se bodo zelo poglobili in učvrstili ter bo prišlo do tesne zveze med obema državama.

Nemčiji prorokujejo monarhistični puč. Hindenburg prinaša horoskop smrtno nevarnost. Gospodarske razmere se bodo v splošnem izboljšale in Nemčija bo dosegla svoj predvojni ugled in veljavo v mednarodnem svetu. In Jugoslavija? Dozdevno za preoke sploh ne obstoja. Doslej se je niso še nikoli spomnili in osrečili s kakimi prorokovanji. To delo bi sprič naših zamotanih razmer ne bilo lahko, sicer pa ga itak tu pa tam opravi g. Radić...

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.
Sobota, 4.: Ob 16. »Jy«. Dijaska predstava pri znanih cenah. Izv.
Nedelja, 5.: Ob 20. »Skopuh«. Ljudska predstava pri znanih cenah.
Ponedeljek, 6.: »Kovarski in ljubezen«. B.

OPERA.
Sobota, 4.: »Zidinja«. D.
Nedelja, 5.: Ob 15. »Grofica Marica«. Na korist Udruga gledaliških igralcev. Izv.
Ponedeljek, 6.: Zaprt.

Gledališki pregled

Med najnovejša ruska odrska dela spada igra »Zojkin kvartir«, ki jo je spisal Mihail Bulgakov, znan po svoji igri »Dom Turbina«, ki so ga moskovski hudožestveniki nedavno igrali in ga sovjetski kritiki zelo ostri napadali. Sedanja »Zojkin kvartir« igra z velikim uspehom; slika nam zvodniško hišo, v kateri se shajajo in uživajo življenje z veliko žlico bivši aristokrati, rdeči magnati in zločinski Kinezi. Vsi služijo denar in jih hrani, samo da bi mogli lepega dne preko meje. Kritika očita Bulgakovu, da je hotel stare razmere povičati in sedanje ponižati, vendar pa priznava, da pomeni uprizoritev te igre odločen odskri napredek, čeprav ne več kot že samo s teaterskega stališča.

V milanski Scali je imela nedavno velik uspeh opera »Zločin in kazens«, ki jo je komponiral Petrollo. Seveda je besedilo mnogo utrpelo na Dostojevskega globini, vendar je muzika, ki se giblje med Pucci-

njem in Straussom, delu pripomogla do odličnega uspeha.

Marija Jeritza je nedavno pela v newyorški Metropolitan-Operi naslovno vlogo »Turandot«. Gledališka blagajna dokazuje 20.000 dolarjev inkasa, posamezne lože so stale 200 dolarjev. Pri tem pa ni vstetih 7000 dolarjev, ki jih ustanoviteljem in rednim posestnikom lož ni treba plačevati.

Jan Klepura je pel pred kratkim »Fautst« v Budimpešti z nenavadnim uspehom. Nekatera mesta je moral ponavljati, kar je v Budimpešti nekaj nenavadnega.

Solnograške slavnostne igre bo odalej financirala država, kar bi jim bil pri dosedanjem deficitu 116.115 šilingov nadaljni razvoj nemogoč. Projicirajo jih za drugo leto uprizorjati v Grazu, Celovcu, Innsbrucku in Bregenzu.

M. Reinhardt prevzame vodstvo državnega igralskega seminarja na državni akademiji na Dunaju. Sicer je hotel ta znameniti režiser ustanoviti lastno igralsko in režijsko šolo, zdaj pa mu je država ponudila to važno mesto, ki ga hoče Reinhardt prevzeti brez plačila in se bo zadovoljil samo s kolegijskimi prispevki. Država mu bo dala za skušnjo na razpolago oder »Schönbrunner-Schloss-theater«.

Reinhardtove novitete so: komedija »Olla Patrida« (spisal A. Lernet-Holenia) in Maughamova »Victoria«, ki jo je pravkar uprizoril kot »govorečo opereto« z dramskimi igralci. Pred odrom igra klavir, na odru pa igralci zdaj govore, zdaj plešejo in zdaj zopet prehajajo v melodram. Delo, ki so ga zavrgli že zdavnaj vsi režiserji, je imelo v tej obliki odločen uspeh svoje vrste.

Primorsko pismo

Neverificirani praznik ujedinenja. — Črne pike. — Učitelstvo in liktorsko posojilo: hočeš, nočeš, moraš!

V Primorju, 2. decembra.
Včeraj ste tam na oni strani meje praznovali veliki narodni praznik ujedinenja. Kako ste ga praznovali, mi na tej strani meje najr ne bomo izvedeli, ker so postali vaši listi tu doli pri nas res prave bele vrane. Le tuptam: se zaleteli kakšna bela vrana k nam, ali tedaj nosi seveda na sebi prosluli pečat »verificato«, po naše »overlovljeno«, ki ga pritiska na vse znanje in liste cenzura na pošti, če ne najde v njih nič državi, to se pravi, fašistovskemu režimu nevarnega. Pred kratkim je stala pod tem »verificato« tudi še označba tistega, ki vrši to cenzuro, namreč »Milizia postale — Trieste«, torej »Poštna milica — Trste«, v zadnjem času pa je ta označba popolnoma izginila in je ostal samo oni »verificato«. Ljudje, ki dobivajo v roke tako »overlovljene« liste, si tolažijo stvar na ta način, da so pristojne oblasti imele svoj pomislek proti temu, da bi se javno priznavalo dejstvo, da opravila posle te v mirnem času gotovo skrajno absurda in

za ves zunanji svet naravnost žaljive cenzure fašistovska milica, torej vojaški organiziran zbor, ne pa varnostna, oziroma politična oblast, kakor je običajno v vseh civiliziranih državah. Menda jih je vendar nekoliko sram, da bi priznavali javno, da se Italija pod fašistovskim režimom nahaja v nekakem dejanskem vojnem stanju namram vsemu ostalemu svetu, ko je uvedla vojaško cenzuro za zunanje javno mnenje! Naj je tako ali pa tudi ne, končno je učinek vendarle isti: od zunaj se izve edino le tisto, kar se mišičnikom na pošti zdi neškodljivo za jetra in obisti čitajočega občinstva. In ker bi poročila o slovesnem praznovanju praznika ujedinenja tam zunaj pri vas znala na tej stvari povzročiti kakšno irealistično zlatežino, kakor si pač mislijo cenzorji črnosrajčniki, najbrž ne bo noben vaš list toliko higieničen, da bi zaščitil oni »verificato«.

Tržaška jugoslovenska »kolonija« je praznovala včeraj praznik ujedinenja s svečanim blagodarjenjem v srbsko-pravoslavni cerkvi in plesom »Ženskega podpornega društva jugoslovenske kolonije« v Trstu. V Dreherjevi dvorani, čigar čisti dobček je namenjen za božično, nožnim otrokom jugoslovenske kolonije v Trstu.

Dunajski »Kammerspiele« bodo igrali novega Galsworthija »Družinski oče«. Cherubinijeva nova opera »Trikrat poročen« je imela v Dresdenu velik uspeh. Na Dunaju imajo zopet gledališki proces. Znano operno pevko Madžarico M. Németh toži budimpeštanski muzikalni orkester Markus za honorar 31 milijonov madž. kron, češ da jo je izučil v petju in »odkril«. Razprava, ki je zelo zamotana, je preložena.

Znani odlični igralec Schönherrejev in Anzengruberjev tipov, dr. Tyrolt, ki je gostoval njega dni tudi v Ljubljani, se posavlja od Talije in igra v »Volkstheateru« naslovno vlogo v igri »Cetrti božja zapoved«.

K. Capek je napisal novo komedijo »Stravitelj Adam«, ki jo že iz originala prestavlja v svetovne jezike.

Beogradske repertoar je: opera »Demone«, »Lohengrin«, »Narodni poslanec«, Galsworthijev »Gentlemen«, Manon, »Zona Zamfirova«, »Pegica« in »Zvonar Notre Dame«.

V Oslake gostuje I. Račić, prvak zagrebske drame, v Ibsenovih »Strahovih« in »Šoli za kokote«.

V Zagrebu so imeli noviteto, in sicer Shakespearejev »Vihar« v režiji novega režiserja Alf. Verlija. Delo, v katerem igra odlični vlogi Nučić in Podgrajski, je imelo lep uspeh. — Sicer pa je zagrebski repertoar: »Samson in Dalila«, Andrejevi »Dnevi našega življenja«, »Sumljivo lice«, »Safrankova opera«, »Hasanaginica«, »Aida« z Vero Schwarz in »Mala Biraghi« z Lj. Bobičev in Beograda kot gostom.

Zagrebska filharmonija priredi dne 5. t. m. II. matinejo: Beethovenova »IV. simf.« B-dur, Širolina suita in J. Sukov »Scherzo fantastično« pod taktirko O. Smodka.

Maribor igra med drugim opereto »Lepo Heleno«.

Ptuj pripravljajo Remčev »Magdoc« z Gabrijelčičev, Bratino in Kauklerjem v naslovnih vlogah.

Ljubljanska drama uprizori Wildeja »Pah-ljo« lady Windermereovca z Avg. Danilovo v naslovnih vlogah.

Skušnjo za Goljevo »Triglavske bajke« gredo že h koncu. Uprizoritev bo že prihodnji teden. Režijo vodi avtor sam, v naslovnih vlogah pa nastopajo Nabokova, Medvedova, Saričeva, Levar, Rogoz, Cesar, v drugih pa skoro ves dramski ansambl. Po skušnjah se doč, bo imela s to igro naša mladina mnogo veselja, naš dramski ansambl s avtorjem vred pa gotov uspeh.

Simfonični koncert. Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani, ki je s tako lepim uspehom sodelovalo na zadnjem novinarskem koncertu, priredi v ponedeljek, 13. t. m. v Unionski dvorani svojo prvo redni koncert v letošnji sezoni. Na sporedu tega koncerta so znamenita orkestralna dela skladateljev Borodina, Honeggerja in Stravinskiga. Natančni spored javimo v prihodnjih čneh. Vstopnice bodo od torka dalje v prodaji v Matini knjigarni po običajnih koncertnih cenah.

Is gledališke pisarne. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani opozarja vse gledališke posestnike, da je danes, v soboto zvečer v operi predstava »Zidinja« za red D in ne »Figaro« svatba oziroma »Nižava«.

Jutri popoldne se poje v ljubljanski operi Kalmajeva »Grofica Marica« na korist Udruga gledaliških igralcev. Zasedba posameznih vlog običajna, le naš dobri Penizek bo natovalen s celim Miklavževim košem novih in aktualnih šaljk. Pripravičarji smo, da se bo tudi to pot obistovilo izvrstno zabavalo s staro porcelanasto tekto vred. Udruga gledaliških igralcev pripravljajo za vse posestnike te nedeljske popoldanske predstave malo presenečenje s tem, da dobi vsak posestnik v dar sliko »Grofica Marice«. Molierjevo komedijo »Skopuh« uprizori drama v nedeljo zvečer ob 20. kot ljudsko predstavo pri znanih cenah.

Jugoslovenski roman nemškega misleca. Filozof in pesnik Rudolf Pannwitz, ki živi z malo kolonijo svojih duševnih tovaršev v Koločepu pri Dubrovniku, izda v kratkem

pri monakovski založbi Carl filozofski vagoni roman »Novo življenje«, v katerem je opisal usodo in razvoj nemških ljudi v neki jugoslovenski pokrajini (bržčas v Dalmaciji). Novo delo univerzalnega književnika se pričakuje z velikim interesom.

Srbohrvatsko — češki slovar, ki sta ga sestavila Dušan Dajčič, jugoslovenski vicekonzul v Pragi, in Fr. Šober, gimn. profesor v Benešovu, je izšlo pred kratkim založništvo J. Otto v Pragi II. Srbohrvatski del je tiskan v cirilici z označbo naglasov in dolgih zlogov tudi pri novejših besedah, ki jih v prejšnjih, tudi velikih slovarjih, ni našli ali ki so v njih nastajene brez naglasnikov. Četudi je Dajčičev besednjak obseiren — ima 922 strani —, se vendar o njegovem bogastvu ne moremo natančno izraziti, ker je od njegovega izdavanja preminulo še pre malo časa, da bi ga mogli vsestransko in temeljito preštudirati. Knjiga ima žepni format, razločen tisk in stane nevezana 100 Kč.

Sokol

Jugoslovenski Sokolski koledar za leto 1927 je pravkar izšel. Obsega tri dele: koledarski, sokolski in statistični. Na prvem mestu v sokolskem delu je izvršena sokolska pesnitev »N a p r e j l e« od starost JSS brata G a n g l a. Na drugem mestu je krasen sestavek »D i ž i m o n a š u d u š e v n o s t i« od istega brata. V njem obravnava v štirih kratkih odstavkih bratstvo, enakost, slobodo, Sokolstvo. Temu sledi članek: N a r a š t a j — n a š a l e p š a b o d u š e v n o s t. Brat Verj S v a j e r, ki je uredil koledar, nam podaja v »G o d i n a 1926« pregled o delu JSS v tem letu. V tem delu je tudi več slik: o prvem in drugem prednjaškem tečaju JSS, o zletu v Pragi, slika brata Petra Šumija, zmagovalca v Lyonu, lyonska vrsta, slika umrlega brata Jase Nenadovića, starost župe Niš, tekmovalna vrsta z mečem, sokolski dom na Taboru. — V statistiki je podrobnejši pregled JSS in najvažnejši podatki o ČOS, o poljskem, ruskem zagranicnem, lužičko-srbskem Sokolstvu. — Koledar stane 10 Din in se naroča pri Jugoslovenskem Sokolskem Savezu v Ljubljani (Narodni dom).

Jugoslovenski Sokolski Savez je šel na podlagi malega statističnega pregleda z dne 1. oktobra 1926: žup 23, društev 443, članstva všteti deo in naraščaj 56.150, sokolskih domov 55. V župi Ljubljana je včlanjenih 89 društev s 7671 članstva, na drugem mestu je po številu članstva župa Novi Sad 5781 s 27 društev, na tretjem mestu župa Mostar 30 društev, 5160 članstva. Med najpridnejšimi in gmotno najbolj situiranimi župami je župa Novi Sad.

Film

Pri nas in drugod

Ta teden smo imeli v Ljubljani mešan program ameriških, nemških in francoskih filmov. Matica je predvajala film »Beg na trojki« z Gajdarovom v glavni vlogi, Ideal operetno sentimentalnost »Dva s promenade« in tragedijo »Katastrofa«, oba filma nemške produkcije, Dvor pa dvodelni francoski film Mihajlo Strogov. Matica je še predvajala ameriški film »Zorrov sin« z glasovitim Fairbanksom v glavni vlogi, sedaj pa vrtil »Pri belem konjčku«.

V Mariboru so igrali »Tragedija«, »Brata Schellenberga«, »Polet na severni tečaj«, »Halo Hollywood«, »Zakon v troje«, »Tajinstvena trojica«, »Ničevce«, »Ljubavna kletka«.

V Zagrebu so igrali: »Nezvesta kri«, »Ben Hur«, »Grof Monte Cristo«, »Rdeča miš«, »Alarm«, »Ločena žena«, »Galantni oficir«, »Ustvarjena za ljubava«, »Nedolžni Jožef«, »Katastrofa« itd.

V Beogradu so igrali: »Junaško srce«, »Zagonetna hiša«, »Kraljica od Sabe«, »Sejkov sin«, »Barjara«, »Ne sili za drugo ženo«, »Zakon z osiguranjem« itd.

Na Dunaju so igrali: »Divja Suzana«;

»Ben Hur«, »Potopljeno brodovje«, »Poslednje taborenje«, »Peketačja kopita«, »V Parizu so igrali: »Vesela vdova«, »Carmen«, »Zadnji dnevi Pompejev«, »Vesela parada«, »Grofica Orlova«, »Gdč. Jo-sette, moja žena« itd.

Nove knjige in revije

ZBRANI SPISI IVANA CANKARJA. IV. Zvezek. »Knjiga za lahkomišelnice ljudi«. »Tuje«. Uvod in opombe napisal Izidor Cankar. Str. XX — 352. Založila Nova založba v Ljubljani. Cena broš. 68 Din, v polplatno vez. 84 Din, v polsune vez. 110 Din. Četrti zvezek Zbranih spisov Ivana Cankarja, ki nam redno prihajajo po dvakrat na leto kot darilo za božič in veliko noč, obsega dve knjigi, katerih prva je izšla ob koncu leta 1901. In druga v začetku leta 1902. »Knjiga za lahkomišelnice ljudi« je najbolj revolucionarna knjiga Ivana Cankarja, a hkrati se v nji tudi oglašajo že prvi glasovi tihe resignacije in domotožja po davnih, zapravljenih idealih. Umetniški roman »Tuje«, ki tvori drugi del četrtega zvezka Zbranih spisov, je prav za prav avtobiografski roman. V nobeni drugi knjigi ni Ivan Cankar tako natančno razkosal svojih življenjskih bojev, nikjer ni tako zvesto opisal lastnih gmotnih težav, ljubezenskih doživljajev ter umetniških dvomov in prevar, kakor v tem romanu; v njem gre »vse precej po resnici«, kakor ga je pesnik sam označil. Izidor Cankar je tudi temu zvezku napisal uvod in pripombo.

RADI OREHA. Katoliška knjigarna je izdala preprosto trodelno Dragotina Vodopivca »Radi oreha«. Prav dobrodošla za kmečke odre. Dobiva se v knjigarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Ptuj, Novem mestu. Cena 8 Din.

»LJUBLJANSKI ZVON« prinaša v svoji 11. koncem novembra nam došli številki sledečo vsebino: Fran Albrecht: Verzi iz dnevnika. — F. Albrecht: Književni jubilej. — V. Levstik: Hilarij Pernat (nadaljevanje). — J. Lavrin: Ibsen kot umetnik. — Cvetko Golar: Zenin Matija. — Dr. F. Bradač: Menandrov komedija — višek antične drame in pravzorn moderne veselice. — J. Zorec: Ban Vuk Strahija. — Dr. I. Lah: Jiri Wolker. — Dr. N. Preobraženski: Nova Rusija. — Slavko Grum: Aloisius Ignatius Singbein. — Književno poročilo. — Kronika. — To našo najodličnejšo literarno revijo, ki jo izdaja Tiskovna zadruga, vsem inteligentom toplo priporočamo. Ob enem prosimo vse ednanje naročnike, da »Ljubljanski Zvon« posod priporočajo in mu pridobivajo čim več novih naročnikov in prijateljev.

PROSVETNI GLASNIK, glasilo Zveze kulturnih društev za mariborsko in ljubljansko oblast, prinaša v svoji 8. številki, ki je izšla te dni, zopet zelo pestro vsebino. Uvodni članek je posvečen narodnemu prazniku 1. decembra, dr. Fellacher pa piše o šestih obletnicah koroškega plebsita. Sleda poročila o obnem zboru ZKD v Mariboru ter o društvenem gibanju. Topel članek je posvečen Tiskovni zadrugi v Ljubljani, ki je te dni obhajala svojo 10letnico plodonosnega kulturnega dela. Glasbena rubrika prinaša navodila za tamburaški zbor. Prosvetni glasnik toplo priporočamo, zlasti pa bi bilo želeli, da ga podpro petični krogi, da se tako odlože našim kulturnim delavcem in jim olajšajo njihovo naporno in nesebično delo.

ŠALE ZA MALE. Našna znana mladinska pisateljica Marija Grošjeva je obogatila našo otroško literaturo za novo delo. Slikanica »Šale za male« je ne samo po svoji zunanji izvedbi, po pestrih in živobarvnih slikah, ampak tudi po svoji vsebini prvotno delo, ki se lahko meri z vsakim inozemskim produktom. »Šale za male« so najprimernejše darilo našim malčkom za Miklavža in za Božič. Tiskovna zadruga, ki je v zadnjem času založila več takih del, je s tem izvršila važno nalogo in izpolnila obetno vrzel. Odslej pa ni več nikake potrebe, da bi segali po inozemski, tujejezični otroški knjigi. Starišem pa priporočamo, da pridno segajo po teh knjigah, ki so tako v zabavnem kakor v vzgojnem pomenu velike važnosti in baš radi tega najprimernejše darilo. »Šale za male« se dobe v vseh knjigarnah ali pa direktno pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Kakor pripovedujejo očividci, je blagodarjenju prisostvovalo izredno veliko število članov jugoslovenske »kolonije« in meščanstva obeh narodnosti, a med tem meščanstvom obeh narodnosti toliko detektivov in agentov tajne policije, da je bil menda vsak drugi »meščan« član te častivredne družbe. Po blagodarjenju so se potem v uradu tajne policije, kjer se nahajajo oni znameniti »registri«, delile — črne pike!

Zvečer pri plesu je bila stvar nekoliko drugačn. Ker je bil ples prirejen samo za povablence in menda tajna policija ni bila vabljena, je bilo zanj mesta samo ob vnosu in morda med strežniškim osebjem. Kontrola je bila gotovo točna, ali vendar ne tako stroga, ker je bilo povabljenih občinstvo zelo mešano in je bil poleg inozemskih konzulov navzoč tudi konzul fašistovske milice. Zaradi udeležbe pri tej prireditvi se najbrž niso delile »črne pike«, kakor za udeležbo pri blagodarjenju, kar bi se moglo sklepati zlasti tudi iz dejstva, da o dopoldanskem blagodarjenju ni niti besedice v nobenem italijanskem listu, dočim se o večerni prireditvi poročila prav lepo in prilagojeno.

Sicer pa imajo listi sedaj polno posla s priganjanjem k podpisovanju liktorskega

posojila. Ker je to podpisovanje seveda »popolnoma prostovoljno«, brez vsakega pritiska, je razumljivo, da listi objavljajo raznovrstna vabila in priporočila za podpisovanje, od katerih mi posebno ugaja priporočilo šolskega proreditorja (nadzorika), namenjeno učitelstvu. Gospod nadzorik namreč navaja brzoglavno okrožnico finančnega ministra, v kateri se pravi, da se državnim nameščencem olajšuje podpisovanje liktorskega posojila na ta način, da se jim podpisani znesek odtegne od plače v 14 mesečnih obrokih, pa pravi: »Nalagajmo zahteva danes od Italijanov drug dokaz vdanosti, izpolnitev druge dolžnosti: podpis liktorskega posojila!... Računam brez dvomov in negotovosti na učitelstvo vseh vrst in činov. Ne samo to, temveč računam tudi na učinkovito propagando s strani učitelstva v vseh krajih pokrajine. Zlasti v malih krajih se ljudskošolski učitelji nahajajo v tako vplivnem in uglednem položaju, da ga prav dobro more izkoristiti za stvar... Znesek, ki naj se podpiše, je tako nezameten in bo, če se razdeli na 14 obrokov, tako malo obremenjeval proračun podpisovalcev, da niti ne mislim, da bi mogel biti kdo, ki bi ne podpisal vsaj najnižjega zneska, dvesto lir. Ali za-

me mora biti najnižji znesek samo izjema; vsak, kdor more, mora čutiti dolžnost, da stori več. Ponosen bom, da bom mogel javiti dokaz, da šola, morda uboga v sredstvih, ali velika po duhu, izkaže zvestobo domovini in režimu«.

Sedaj pa recite, ali ni res lepo to prostovoljno podpisovanje liktorskega posojila? Kaj mislite, kaj bi se zgodilo z učiteljem ali učiteljico, če bi ne podpisala onih 200 lir, kar pa je samo izjema, kajti »kdor more, mora več«? In kaj šele, če bi bila tisti učitelj ali učiteljica — Slovenca? Zdi se mi, da bi premostitev v Kalabrijo ne zadostovala, temveč bi bilo treba s trebuhom za kruhom čez mejo, pa še prav kmalu, a črnosrajčniki bi najbrž s svojimi »pomagali« skušali pospešiti slovo.

Pa bodo podpisovali učitelji in učiteljice, ne po 200, temveč po 300, 500, 700 lir (14 obrokov po 50 lir), jedli repo in krompir in navijali kmete, naj podpisujejo, samo da si ohranijo naklonjenost gospoda proreditorja in službo. Hočeš, nočeš, moraš!

Vse prostovoljno, vse v vdanosti namram domovini, režimu, Njegovi Ekselenciji, Načelniku Vlade!

V Ljubljani, dne 4. decembra 1926

— Zlatnike v „Gazeta“ milu so našli:
g. Franjo Kralj, Breznik pri Skočjanu, g. M.
Belcijan, Litija, g. Neža Breščak, Polzela,
g. Jana Gjurnin, Gravešina pri Zagrebu, g.
Ana Slavc, Berčice pri Metliki, g. Reberšek,
Čerknica, g. Suzana Černe, Bezena pri
Rušah, g. Marija Varl (Mihova), Kropa, g.
Dragutin Špiranec, Karlovac, g. Marija Ko-
zič, Murska Sobota št. 248, g. Marija
Škrijanc, Bizovik št. 41, g. Elisabeta Brelek,
Slivnica, g. Marija Bohinc, župnišče Brezo-
vica, g. Magda Šautek, selo Rudeš, občina
Vrpolje, g. Marija Majerič, Sv. Miklavž
pri Ormožu, g. Milica Lemač, Banja Luka.

—H V društvu »Soča« predava danes v soboto 4. dec. 1926 v restavraciji »Ljubljanski dvor« gospod inšpektor Josip Wester o dr. Gradnikovih poezijah »De Pro-andis«. K temu zelo lepemu in zanimivemu predavanju vabimo vse Sočane in prijatelje. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstop vsem prost.

GOSPODOM:

SUKNJE in RAGLANE

dobite nedvomno najellegantnejše
in na ceneje

pri trdki In Lukič. Pred škofijo 19-
Drž. uradnikom olajšana plačila.

Iz Maribora

—m Občina odklonila koncesijo za nov
kino. Kakor smo že poročali, je nameraval
v Veliki preurediti restavracijo "Uniona".

Dunajska Hakoah zamerava v kratkem

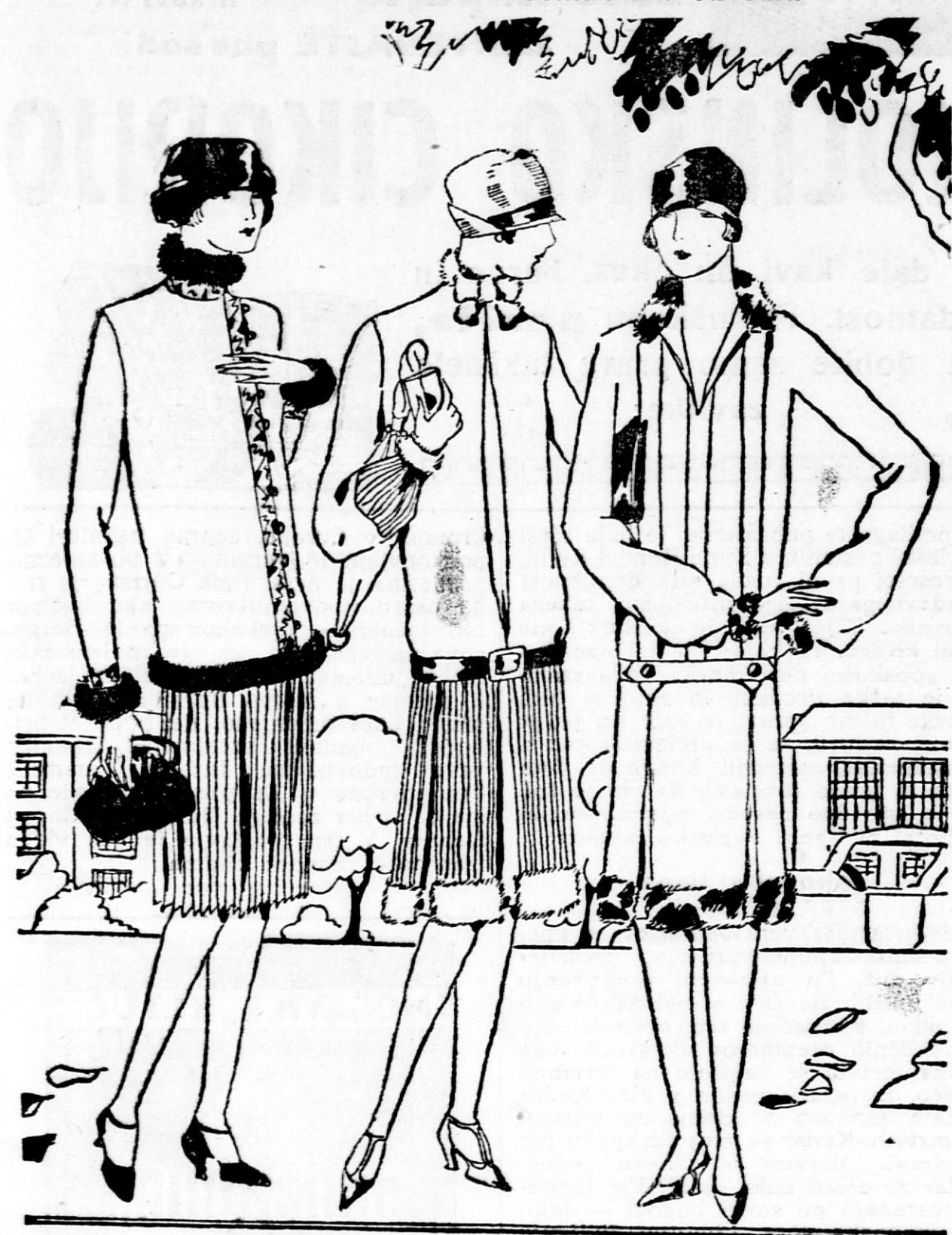
Na Tabor po darila!

Delavka Tona iz Ljubljane je srečala svoj tovariško Franco in jo ustavila: »Arkuš, Franca, take volje sem, da bi ga pol litra kar v dusku. Veš, tega sleparka Tomaža sem danes srečala na Rožniku s tiesto pitlovo Agato, ki se drži kot bi same drnole grizla. Mesto da bi mrha skrbel za otroka, ki ga ima z menoj, se potepa z drugimi candraimi okoli. Takoj dam za en liter.« In Tona se je odpravila s Franco v gostilno k mlademu Dalmatincu Mateju, ki toči dobro vino, črno kakor njegove ciganske oči. Ko sta se malo okrepčali, sta si privoščili še par sardin, ki so hitro splavale v lačne želodce. Potem sta si ga pa spet privoščili dobro merico in ga zateknili s koscem sira. Ko je še vse pred njima plesalo, sta zaplesali tudi Tona in Franca. Veseljakinji sta se sicer branili tega plesa, pa ni nič pomagalo. Noge so se same sukale in telo je kar kolebalo. Tedaj je pristopil mladi Mate in dejal, da je sicer ta dan prvega septembra, a on da je suh in da mu bo treba plačati jedajo in pijačo. Tona je vprašala, koliko sta zaslužili in ko je Mate dejal, da 52 Din, je za vršila, da to ni mogoče, saj nista toliko zapravili. Mate se ni hotel z njima kregati, stopil je pred hišo in poklical stražnika, ki je obe veseljakinji zapisal. Ko je stražnik odšel, se je Tona obrnila milostno k Dalmatincu in mu dejala: »Ná, fant, 40 Din imaš dovolj, če ne, pa še teh ne bo!«, Mate pa ni hotel o tem nič slišati. — Tona in Franca sta bili pred sodnijo oproščeni; ženski sta se namreč drugi dan strezneni jeli bati, kako bo, in Tona je s težkim srcem odnesla 52 Din trdosrčnemu Mateju.

Zadružna hranilnica Ljubljana
Sv. Petra cesta 19.

--- Moda ---

Suknene obleke s kožo hovinastimi obročki

Kožuhovina je igrala že v poletni modi veliko vlogo, zato je umljivo, da igra v mrzli sezoni še večjo. Jeseni so bile zelo moderne s kožuhovino obrobljene in garnirane obleke, ki so se letos ohranile tudi pod zimskimi plašči in

se bodo gotovo pojavile tudi v zgodnji pomladi. Porablja se kožuhovina vseh barv, vrst in kakovosti. Najčestje barvi sta rjava in siva, ki tudi najlepše harmonizirata z dominirajočimi modnimi barvami.

Okraski bluz

V modi sta dve vrsti bluz — bluzi k sportnemu in promenadnemu kostumu. Sportna bluz je ohranila enostavnost, skromni kroj. Dela se z dolgimi in kratkimi rokavi iz navadnega ali svilene blaga. Zelo praktična je surova svila, ki se da lepo prati in je tudi na potovanju dobrodošla. Bluzi k promenadnemu kostumu je bolj eksotična, osobito kar se tiče okrasov. Te bluze se delajo največkrat iz krepdešina ali krepčoržeta. Bluzi tvorijo s krilom nekako kombinirano obleko iz dveh materialov. Često je narejena bluzi tako, da tvori v pasu prehod v barvi in blagu h krilu.

Rokavi pri bluzah so tesni in dolgi, z različnimi manšetami na koncu. Zgoraj se konča bluzi večinoma v obliki ovratnika, ki se zapenja ali pa tudi ne. Okraski iz ašura se delajo posebno na telovnikih bluz iz bele japonske svile ali krepdešina. Ašur je tudi okrog ovratnika in manšet.

Lepe so dalje razne garniture manšet in ovratnikov. Ovratnik se spoji s telovnikom, oboje iz enakega blaga. Često so ovratniki in manšete našiti na bluzah ali pa se nosi ovratnik, ki ima na koncu podaljšek, tako da tvori nekak telovnik. Ob straneh se konča bluzi s pasom, ki pa je večinoma samo naznačen. Ovratniki imajo na koncu trakove raznih barv in oblik. Nosijo se enobarvni, poslikani, na roko tkani in pleteni trakovi iz svile ali volne. Ta-

ki trakovi ožive vso obleko in če so iz drugega blaga kot obleka, je efekt še posebno učinkovit.

Iz pariškega družabnega življenja

Zmagoviti kratki lasje. — Tudi princeze z bubifrizuro. — Študentke kot kabaretne plesalke.

Povsod, kjer govorijo Parižani o umetnosti, eleganci in lepoti, se razpravlja tudi o frizurah. To vprašanje je postalo posebno aktualno pred zimsko sezono. Elegantni pariški svet se zelo zanima, kakšne bodo nove frizure. Skoraj soglasni odgovor na to vprašanje se glasi, da ostanejo v modi kratki lasje. Zagovorniki bubifrizure se sklicujejo na znano dejstvo, da so se dale ostriči tudi kronane glave. Pred odhodom v Ameriko se je rumunska kraljica Marija s svojo bubifrizuro pokazala tudi Parižankam. Ona je prva kraljica, ki si je dala ostriči lase. Na kraljevskih dvorih so ji sledile mnoge princeze. Švedska princesa Astrid, ki se je nedavno poročila z belgijskim prestolonaslednikom Leopoldom, nosi kratke lase. Bubifrizuro imata tudi njeni sestrini Margerita in Marta. — Modni krakih las propagirajo dalje na dvorih švedska princesa Ingrid, belgijska princesa Marija Jose, grška princesa Jelena in mati mladega rumunskega prestolonaslednika, princesa Helena.

Roberto Bracco.

Običajna zvijača

Frančesko Casini, napoljski odvetnik, je že davno sumil, da mu žena ni zvesta.

Nekega dne je, prišedši iz svoje odvetniške pisarne, dom, sporočil ženi, da mora zvečer odpotovati v Rim za voljo važnega posla; pripravil je svojo ročno torbo, poljubil licemerno ženo, pozvonil slugi, dal mu potni torbo in šel z njim, da ustavi prvi voz in se odpelje na postajo.

Bilo je pol sedmih in vlak je odhajal ob sedmih.

Prišla sta na postajo četrte ure pred odhodom vlaka; sluga je vzel vozni listek za svojega gospodarja in mu ga izročil, potem mu je izročil še torbo, pozdravil in se vrnil domu.

Ni pretekla še ura, ko je gospod Frančesko, vrnivši se s postaje, stal pred svojo hišo in neodločno pritisnil na gumb električnega zvonca. Ali čim je zazvonilo, se je že skesal, da je to storil. V glavo so mu šinile najbolj nesprotne si misli.

«Recimo» — mislil je tako v množini, trudeč se, da postavi na ta način sebe v položaj nepristranskega sodnika — «recimo, da ima moja žena v resnici ljubčka, kaj mi hanje, da priđem do tega strašnega spoznanja? Kaj bi storil, če bi zasačil v svoji hiši kakš-

nega neznanega ali znanega ali sumljivega moškega? Da ga ubijem, nimam ne poguma ne volje, da bi ga mogel namlatiti, je vprašanje: lahko je močnejši od mene; če bi mu samo pljunil v lice, bi se samo ponižal pred njim. Kakšna sramota pa me čaka šele, če se motim, če so moje sumnje neosnovane, če brez vzroka žalim svojo ženo?»

Vse to je švignilo z bliskovito naglico skozi njegovo glavo še predno je prišla služkinja, da mu odpre vrata. Ko je začul njene korake, so mu zaklecale noge in skoro bi se bil vrnil na postajo, a bilo je prekasno: dekle je odprlo duri in pomolilo ven glavo, da vidi, kdo je. Gospod Frančesko je malodane izpuštil torbo iz rok, ko je zagledal široko odprte oči služkinje in nemo vprašanje v njih. Malo je manjkalo, da se ji ni pričel opravičevati za voljo svojega postopanja.

Potem ko je služkinja prišla zopet k sebi od razburjenja, kakor da je odvetnikova gonja bila naperjena zoper njo, je prišla torbo iz gospodarjevih rok in stopila v vežo. Čakajoč da vstopi za njo tudi gospod Frančesko. Odvetnik se je potuhnil preko veže, opreznost, kakor da je prišel v tujo hišo in pustivši služkinjo za seboj, se je jel počasi popenjati po stopnicah, kakor da jih hoče šteti.

Ni se mu hotelo v stanovanje, ker je vedel, da se bo moral opravičevati pred ženo. Ali ni vedel, kam naj se

5 milijonov kokosovih palm

daje vsako leto svoje orehe za izdelovanje čiste, zelo higijenske rastlinske masti za jelo

KUNEROL

100% čista mast iz kokosovih orehov.

Polagoma bo prodiral duh časa tudi v dvorne in druge visoke aristokratske kroge, ki se vsaki novotariji najbolj upirajo. Zenska z dolgimi lasmi bo kmalu redek pojav, ki se mu bo elegantni svet čudil. Tradicije so izgubile vso veljavo, svet se modernizira in tudi ženske so prišle do prepričanja, da razni predsodki ne spadajo v praktično življenje.

V gledališču Michel nastopa gola plesalka Paullete Andris. Cim je končana predstava, se izpremeni ta lepa plesalka v skromno študentko, slušateljico filozofske fakultete. V gledališču Port Saint Martin igra gđc. Velguine. Tudi ona je študentka, in sicer slušateljica juridične fakultete. Po končanih juridičnih študijah se namerava posvetiti še filozofiji. In takih praktičnih žensk je v Parizu mnogo. Gledališka karijera jim je samo sredstvo za dosego cilja na intelektualnem polju.

Letos bodo imeli pariški ljubitelji dramske umetnosti dolgočasno zimo. Drama izgubi v zimski sezoni tri najboljše igralke, in sicer Cecil Sorel, Yvonne Printemps in Vero Sergine, ki odpotujejo ali so že odpotovala na daljša gostovanja v Ameriko.

Posebno v šoli je angina zelo priljubljena. Učenke se rade sklicujejo na to bolezen, da lahko izostanejo iz šole, kadar jim knjige ne diše ali kadar jih vleče mladost kam drugam. Mladina je glede bolezni sploh zelo iznajdljiva. Angina je izrazito ženska bolezen.

Nekaka modifikacija angine je nahod. Ta bolezen je prišla v modo najprej kot španska, pozneje se ji je na reklo samo nahod. Angina, nahod in oslovski kašelji je prav pa prav eno in isto, namreč prehlajenje. V Angliji je modna bolezen revna. Vsak preprih povzroči revmo, vsaka bula ali abces velja pri Angležih za «rheumatic», skratka, s tem se označujejo vse vidne ali nevidne bolezni. Često se pripeti, da Anglež ali Angležinja sploh ni bolan, a vendar ima «rheumatic».

Nihče ne dvomi, da so po vojni mnogi ljudje nervozni. Vendar pa ljudje kaj radi zvrčajo svojo sitnost in vse druge slabosti na nervoznost. Tudi nervoznost je modna bolezen, ki služi mnogim za izgovor, kadar se jim ne ljubi delati.

Radio

Radio v Rusiji

Na prvi mah se zdi človeku skoro neverjetno, da bi mogla biti radiopostaja v Rusiji res tako razvita, kot poročajo evropski listi. Pomisliti treba, da so celo v južni in srednji Evropi države, ki so neprimerno bolj civilizirane in v boljsem gospodarskem položaju kot Rusija, pa vendar ne najdemo v njih niti približno tako razširjene propagande in zanimanja za radiopostajo kot v tej državi.

Odkar je leta 1917, v dobi revolucije, Rusija ostala v zvezi z zunanjim kulturnim svetom v glavnem le potom brezžičnega brzojava, ki se je tedaj sijajno izkazal, od tedaj naprej izkazujejo vsi merodajni čini telji na Ruskem za radio največje zanimanje in ga vsestransko podpirajo.

Danes oddaja na Ruskem 21 radiofon-skih postaj, med katerimi se odlikuje posebno »Veliki Komintern«, ki je tudi v ostalih evropskih državah zelo priljubljen. Ostale oddajne postaje se nahajajo največ v Ukrajini in sploh v južnih provincah, ki so najbolj gosto naseljene; v Sibiriji in na Daljnem vzhodu je radio dosežaj še neznan, pač pa nekatera večja mesta azijske Rusije že gradi oddajne postaje. Posebno pozornost v tem oziru posejajo krajem v smeri proti Indiji. Projektiranih je več 10 kw in celo ena 50 kw oddajna postaja.

Trust tovarn za telefonske in brzojavne naprave je projektiral za bodoče leto zgradbo 75 oddajnih postaj z energijo od 0,5 do 4 kw. To veliko število oddajnih postaj je utemeljeno s tem, da za Rusijo s svojimi številnimi dialekti ne zadostuje ena sama oddajna postaja z veliko energijo, ki bi jo sicer v velikih razdaljah lahko sprejemali, programov pa po večini ne bi razumeli. Jasno pa je, da je zgradba številnih malih postaj neprimerno dražja, kot ene same velike. Ta način je sicer jako v skladu z avtonomističnimi težnjami na Ruskem, a ker

Ovratne verižice.

so letos zopet moderne kakor že leta in leta ne. Zelo pester in raznovrsten so, iz raznega materiala, v raznih barvah in raznih oblik, seveda tudi v raznih cenah.

Modne bolezni

So gotove bolezni, ki bi jih lahko imenovali modne. Nekoč je bila v modi migrena. Vsak, kogar je le malo bolela glava, je imel migreno ali nevralgijo. Ljudje so pač tako ustvarjeni, da radi bolezni radi pretiravajo. Glavobol se igrajo vlogo mučnikov in zato tudi pri ni bolezen, pač pa je bolezen migrena. Druga taka bolezen je angina. Vsako praskanje v grlu se imenuje angina.

obrne. V sprednji sobi je pustil plašč in vstopil na tihem v ženinovo sobo.

Gospa Nina, ležeča na divanu in čuvši odpiranje vrat, je nemarno okrenila glavo, da vidi, kdo prihaja. «Ti?!» je vzklila, videč svojega moža. «Kaj nisi odpotoval?»

Prevzet od misli o spopadu z ženo, vračajoč se s postaje, si ni bil pripravljen odgovoriti na to povsem naravno vprašanje. «Nisem... zamudil sem vlak.» «Kako! Kako! Zamudil si vlak! Kako je to mogoče?! Sluga mi je rekel, da sta prišla na postajo o pravem času, da ti je on kupil vozni listek in da te je videl, ko si vstopil v vlak. Kaj vse to pomeni?»

Gospod Frančesko je molčal in postal rdeč kot rak, ker je vse to bilo res. Čim je sluga izginil, je stopil odvetnik iz vagona in se vrnil domu. Gospa Nina je po mnogih znakih že davno slutila, da njen mož sumi nekaj. V spominu so se ji obudili razni prizori med njo in možem, na štiri oči ali v pričod drugih, očitačiji ali izprašujoči pogledi, pregledovanje njenih mišic, da-li bi našel na njih kakšne sledove, brskanje po njeni ročni torbici, da bi po tramvajskih kartah izvedel, po katerih progah se vozi, kam hodi.

Ko je tako pretresla v svoji glavi celo vrsto brezobzirnosti svojega moža, se je gospa Nina, užaljena, obrnila z vsem svojim ogorčenjem proti gospod-

Frančesku, ki je stal pred njo liki obilita miška.

«Čemu ta laž? V Rim potuješ! Za boga, Frančesko, kaj si... kaj si... no, saj te nočem žaliti... To prepuščam tebi... Ti me sumničiš... sumničiš...»

«Ne sumničim te, ne sumničim — je zaklical on.

«Torej si prepričan...»

«Ne samo, da nisem prepričan, ampak niti sumničim te ne, to sem hotel povedati.»

«In vendar sumiš, sumiš! Ta tvoj dozdevni odhod na pot mi je najjačji dokaz za to. Na sumu me imaš — na sumu... lepo... dopustno je sumiti vse... Ali, veruj, žal mi je, da si tako naiven in si izbereš tako običajen način, da bi me premočil in — zasačil. Odkar stojis svet so uporabljali moški te lažnevice odhode na pot da bi se prepričali o zvestosti ali nezvestosti svojih žen. Zares, Frančesko, pomilujem te, da nisi znal biti originalnejši.»

«Kaj pa govoriš! Saj nisem imel namena, ki mi ga podtikaš.

«Molči! Poznam te!»

Gospod Frančesko je obmolnil, a gospa Nina, izgovorivši poslednje besede, se je zatonila zopet v misli. Od misli, ki so ji privrele v glavo, je izbirala, kaj bi še možu rekla. Zelela je, da bi mu vrgla v obraz vsa njegova grda sumničanja. Zelela je, da bi ta sumničanja prevedla v najbrezobzirnejše izraze ali nekaj jo je vendar zadrževalo

predstavlja radio neko jako, izdatno vez med posameznimi narodnostmi, so se Rusi odločili, da zgrade tudi še centralno oddajno postajo z doslej neobičajno veliko energijo 1000 kw v anteni.

Zgradbo so poverili svetovnoznanimu radiotehničnemu laboratoriju v Nižnji-Novgorodu, odkoder so se že zvedeli nekateri natančnejši podatki o tej velikanski zgradbi. Celotni načrt bodo izpeljali v 2 letih; postaja bo obstojala iz štirih posameznih oddajnih postaj, vsaka z energijo 250 kw. Oddajala bo lahko vsaka zase; laboratorij pa je izdelal tudi poseben stik, ki bo vse štiri združil v eno in bo ena sama antena izžarjala 1000 kw.

Postajo zgrade v okolici 100 do 150 km od Moskve. Kraj ni še definitivno določen; držati se bo treba vsekakor katerega premo-govnega okrožja z večjo električno centralo, kajti poraba energije ne bo ravno malenkostna. Zato pa bodo postajo lahko slišali v okrožju 2000 km z enostavnim detektor-skim aparatom, torej v cel evropski Rusiji.

Večina ruskega naroda je nepismena. Prometna sredstva so v pretežnem delu države šele v povojih tako, da je ljudstvo do-besedno odrezano od vseh virov kulture in civilizacije; zato je brezdvoma živa beseda, ki jo bodo električni valovi odnesli do naj-oddaljenejših ruske vasice, neprimerno večjega pomena kot vsaka knjiga in vsak časopis, ki je za tamkajšnje prebivalstvo gluh papir.

1000 kw pa tudi Evropa ne bo mogla preslišati, pravijo Rusi, in se nadejajo veli-kanskega uspeha v propagandi svojih idej v zapadnih evropskih državah. To je tudi glavni vzrok, da tehnično pravzaprav ne-razvita Rusija gradi največje orjake naj-modernejše tehnike.

Humoristični kotichek

Zlaba.

«Pomislite, izobrazba moje hčerke me je stala nad 20.000 Din.»

«Res? Neverjetno malo se danes dobi za denar!»

Je imela že boljše.

Mamica petletne Milice se je zopet omožila. Teta pride na obisk in vpraša punčko, kako ji ugaja novi papa. «Č kaj,» pravi mala, «imela sem že mnogo boljših!»

Mala razlika.

Giza je hotela postati pianistinja, toda spoznala se je z bogatim trgovcem ter se poročila. Čez par let vpraša prijatelj trgovca: «Slišal sem, da tvoja žena mnogo trpi radi tega, ker je opustila svojo karijero.»

«Da, da, ona trpi,» pravi trgovec, «toda mučenik sem jaz!»

Mlad dobrodelnik.

«No, kam si dal onih 5 dinarjev, ki sem ti jih dala jutraj?»

«Neki stari ženi.»

«Kdo pa je bila tista žena?»

«Veš, to je bila ona, ki v prtiličju prodaja — čokolado.»

Darujte za dijaške kuhinje

od tega. Prav v tistem trenutku je raz-mišljala, ali naj da svojemu odporu plemenit ton ali naj moževa podtikanja izrazi z besedami, ki jih on popolnoma zasluži. Prepričana, da bo lažje pre-magala moža, če se bo z manj izbrani besedami branila, se je brzo odlo-čila.

«Sumničanja! Sumničanja! — se je zopet razburila gospa Nina. — Ne vidiš, človeče, kaj pomenijo ta tvoja sumničanja?! Kaj pa sumiš? Mislíš mar, da imam ljubčka? In če to misliš, ali vidiš, ali uvidevaš, ali slutiš, kaj tvoja sumničanja pomenijo? Če bi hotel človek vse to povedati v navadnem jeziku, bi se reklo, da sem v tvojih očeh, ne več ne manj nego navadna... Oh, moj Bog, zakaj ne morem, zakaj ti ne morem zabrusiti prave besede v obraz!»

«Saj nisem, saj nisem...»

«Molči, molči, molči! Uh, da bi vedel, kako sem te sovražila, ko sem ču la zvonjenje... vedela sem, da si t No, lepo, prosim te; meni, da ima ljubčka, ponižuješ me celo tako, da g morem sprejemati v svoji hiši. Vrn si se s postaje z namenom, da ga tuka zalotiš! Ta hiša je kakor ustvarjena za uredničenje tvoje namere: edini vhod v njo so stopnice, po katerih si prišel no-ter. Moj ljubček bi mogel smukniti mi-mo tebe in pobegniti. Če je prišel, je tu... v sobah, v garderobi, v ostalih prostorih. Išči!..»

To in ono

Pol milijona za užaljeni ponos

Te dni se je vršila pred pariškim sodiščem zanimiva razprava o odškodnini užaljenima ameriškim plesalkama Dolly Sisters. Razprava je vzbudila med gledališkimi igralci splošno zanimanje, ker gre za načelno vprašanje, dajali sme igralec vlogi odkloniti, ako ni v skladu z njegovo reputacijo.

Ravnatelj pariškega «Moulin Rougea» je angažiral v Ameriki sloviti plesalki Dolly Sisters kot «grande vedete» za veliko revijo sezone 1925/26. Sklenjena je bila pogodba, po kateri bi morali sestrji Dolly dobivati 3000 frankov dnevno. Njuno ime bi moralo biti natisnjeno na plakatih z največjimi črkami. Predno je pa prišlo do uveljavljanja pogodbe, je Moulin Rouge angažiral še popularno pariško pevko Mistinguette in ji poveril glavno vlogo pri reviji, ki je bila označena celo izrecno kot «Revue Mistinguette». Proti temu sta Dolly Sisters odločno protestirali. Ker je bilo zaman vse njuno prizadevanje, da bi ravnateljstvo priznalo glavno vlogo njima, sta Američanki tik pred premiero izjavili, da v reviji ne bosta sodelovali, obenem pa sta zahtevali za užaljeni ponos 550.000 frankov odškodnine. Prišlo je do medsebojne tožbe. Sodišče je ugodilo zahtevi ameriških lepotic, Moulin Rouge ji mora plačati 550.000 frankov odškodnine. Seveda sestrji po tem uspehu nista ostali brez angažmana. Konkretno je Moulin Rouge ju je takoj angažiral zopet za 3000 frankov dnevno. «Casinom de Paris» pa sta sklenili pogodbo za sodelovanje pri veliki modni reviji, za kar dobita cel milijon frankov honorarja. Polmilijonsko odškodnino za užaljeni ponos sta Američanki darovali združenju francoskih igralcev, ki bo porabilo ta znesek za brezposelne in bolne člane. Tako sta zadovoljni sestrji Dolly in pariški igralci, samo ravnateljstvo «Moulin Rouge» se jezi.

Nov planet

Pariška akademija znanosti poroča, da so zvezdoslovci odkrili v bližini solca nov planet. Ta vest je vzbudila pravo znanstveno senzacijo, kajti vsi veliki zvezdoslovci so bili prepričani, da v bližini solca ni nobenega planeta. Smatrali so, da je praznina med solcem in najbližnjimi planeti Merkurjem, Venero, zemljo in Marsom že docela preiskana. Zvezdoslovci so bili trdno prepričani, da v tej praznini ni nobenega nebesnega telesa. Sedaj se je izkazalo, da je bilo njihovo naziranje napačno. V prostranstvu med orjaškimi nebesnimi telesi so odkrili zvezdoslovci s pomočjo moderne fotografije zadnja leta več sto novih nebesnih teles, tako zvanih asteroidov, ki krožijo večinoma med Marsom in Jupitrom. — Takih asteroidov, med katerimi ima največji premer 700 kilometrov, pozna zvezdoslovje že nad tisoč. Gre torej samo za manjša nebesna telesa, ki so se najbrže odtrgala od večjih.

Znanstveni pomen pariške vesti je v tem, da novi planet ne spada med asteroide, marveč da se vrti okrog solca in da beleži zvezdoslovje velik uspeh, kakršnega ni bilo od odkritja planeta Neptuna. Zanimivo je, da je znan francoski astronom Descarbo že davno opazil, da se giblje okrog solca nebesno telo, katero je nazval radi strašne vročine, ki mora vladati na njem radi neposredne bližine solca. Vulkan. Pozneje so astronomi izjavili, da takega planeta sploh ni. Sedaj se je izkazalo, da je imel Descarbo prav.

Boj proti mrčesu

V ameriškem mestu Pasadena v Kaliforniji so se v neki novi hiši udrla tla pod težo klavirja in gospodične, ki je igrala. Gospodična je ostala nepoškodovana. Hišna lastnica, ki je stanovala v spodnjem nadstropju, se je tako ustrašila, da je omedlela. Oblasti so dale dotično hišo takoj izprazniti in začele iskati arhitekta, ki je tako slabo zgradil hišo, da so se stropi udrali. — Arhitekt je pobegnil iz mesta in gotovo bi se bil ustavil šele kje v Chicagu, da ni čital v listih poročila o drugi katastrofi v mestu Pasadena. Neki družinski oče je prišel zvečer domov in legal po večerji na divan. Komaj se je pa dobro pretegnel, je nekaj zadonelo in divan je padel s prestrašenim močnem skozi dva stopra naravnost v klet, od koder so ga potegnili gasilci. Mesto je bilo zopet na nogah in zopet so ljudje zahtevali, naj da oblast vse hiše pregledati. Kmalu je gradbena direkcija odredila komisijo, ki je pregledala dotično hišo in ugotovila, da so zakrivila nesrečo — mravlje.

Komisija je takoj brzojavila v Washington in zahtevala, naj nemudoma pošljejo iz agrikulturnega oddelka strokovnjaka, ki bo poskrbel, da se prepreči v mestu nadaljnje katastrofe. Drugi dan je bilo prebivalstvo Pasaden v velikem strahu. Listi so označevali, da so bele mravlje že dosegle mesto in da so prodrle izolacijo, ki jo je napravil washingtonski entomološki urad okrog južnih krajev. Ta urad varuje državljane Zedinjenih držav pred mrčesom. Bori se proti milijonom neprijateljev, da obvaruje ljudi škode, ki doseže čisto več stotisoč dolarjev. — Washingtonski agrikulturni oddelke je podoben generalnemu štabu. Na steha so obešeni zemljevidi, na katerih je polno zastavic najrazličnejših barv.

Vsem delavcem in farmam pošilja ta oddelke brošuro, v kateri so naslikane in popisane vse vrste škodljivih mrčesa. Farmarji primerjajo vsako gosenco, metulja ali bubo s slikami v brošuri in čim ugotove, da imajo opraviti s škodljivim mrčesom, spravijo metulja ali gosenco v škatlico, na kateri označijo datum in kraj, ter jo pošljejo v Washington. Na ta način imajo ameriške oblasti škodljivi mrčesi vedno v evidenci in lahko ugotove, katerim krajem preti nevarnost. Često se je že pripetilo, da je moral washingtonski urad odrediti takojšnji požig obširnih gozdov ali polj, da prepreči pohod mrčesa. Včasih da preneša v ogrožene kraje stotisoče drugega mrčesa, kakor je bilo n. pr. z dovozom avstralske muhe, ki je največji sovražnik takozvane japonske mušice. Washingtonski urad je organiziral na ta način vojno mrčesa proti mrčesu in uničil milijarde japonskih mušic.

Okrog ogroženih krajev odredi urad blokado, tako da ne sme ničesar iz njih, kar bi moglo prenašati mrčesa. Na cestah stoje stražniki z motocikli in ustavijo vsak avtomobil ali voz. Noben voz, na katerem je naložena koruza, krompir ali čebula, ne sme iz ogroženega kraja. Stražniki prevrnejo voz, polijejo poljske pridelke z bencinom ter jih zažgo.

V mestu Pasadena so oblasti odredile takoj pregled vseh lesenih poslopj. Ugotovile so, da so se mravlje začele že v mnogih ulicah. Mnoge hiše so bile že tako razjedene, da se je čuditi, da sploh še stoje. Mesto je sedaj blokirano in ostane pod strogim nadzorom organa washingtonskega urada, dokler mravlje ne bodo popolnoma iztrebili.

Velik požar v Brnu

V četrtek zjutraj je izbruhnil v katranskem oddelku tovarne Schota in dr. požar, ki se je naglo razširil na vso tovarno. Gasilcem se je posrečilo rešiti nekatera poslopja in lokalizirati požar, tako da ni pogorela vsa tovarna. Požar je zahteval tudi človeške žrtve. Ogenj je nastal pri snajenju kotla. Delavec Križ je zakuril pod kotlom. Naenkrat je kotel eksplodiral in goreči katran je obilil Križa, ki je imel še toliko moči, da je prilezel do vrat. Tu se je onesvestil in oblezel. Nesrečnejši je zgorel, tako da so ostale sarao kosti. Po eksploziji je nastal požar, ki je vpepelil razen pisarne ves tovarniški objekt. Gasilci so rešili samo nekaj sodčkov katrana. Požar se je naglo širil, ker je večina poslopij lesena in krita z lepenko. Dva lahko poškodovana delavca so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico.

Kriminalne razmere v Chicagu

Mesto je v rokah banditov.

Kriminalne razmere so v Ameriki kljub najstrožjim represalijam, katere uporablja policija napram zločinski sodrgi naravnost obupne in število zločinov ter kriminalitete vobče, je zavzelo strašen obseg. Chicago pa je ono mesto, ki slovi kot rekordno, kar se tiče zločinov. Ko je nedavno v chicagem »podzemlju« izbruhnila pravcata vojna med banditi samimi, niso uporabljali samo noža in revolverja, marveč so metali celo bombe. Policijski šef Collins je izrazil bojazan, da bo borba z banditi zahtevala še težke žrtve. Meščanstvo je zahtevalo pomoč iz Washingtona. V apelu, s katerim se meščanstvo obrača na vlado, da energično poseže vmes in da uniči zločinsko sodrgo, so tudi težke obtožbe proti chicaski policiji. Med drugim pravi spomenica:

Zdi se nam, da tako policija, kakor sodišče pri preiskovanju zločinskih slučajev ostajata čisto pasivna. Edina nakaš nada je vlada, ki naj napravi konec strahovladji in terorju banditov.

Ta apel meščanstva je imel uspeh. Vlada se je odločila za energične mere. V Chicagu so ustanovili zvezno razsodišče, ki brez obzira na ugled, osebnost in poklic dvigne proti vsakomur obtožbo, če preiskava temu daje povod. Nedavno je bilo obtoženih 153 ugodnih oseb, proti katerim se bodo vršile javne razprave. Govori se, da je kompromitiranih nad 1000 ugodnih oseb, ki bodo do novega leta vse sedele na obtožni klopi. V prvi vrsti bo sedaj sodišče strogo nastopalo proti tihotapcem alkohola. Tihotapci se za svoj posel poslužujejo vseh sredstev in če jim je kdo na poti, ga mirno odstranijo s sveta. Razsodišče ima že mnogo dokazov, da so imeli tihotapci alkohola zveze s policijskimi in sodnimi organi. Dogajali so se celo slučaj, da so bili na čelu tihotapskih tolp sami policijski ali pa sodni uradniki. Glavna naloga razsodišča bo, da pride na sled tem uradnikom. Med dosedaj obtoženimi se nahajata tudi mestni sodnik Henry Walter in policijski komisar John Brendergast.

V Chicagu se danes nihče ne čudi tem aretacijam. Nedavno je v nekem lokalni nastala bitka med dvema tolpmama tihotapcev. Med bitko je bil ustreljen tudi namestnik državnega pravdnika. Seveda so skušale oblasti zadevo javnosti prikriti in vso stvar potlačiti. Oblasti so slikale dogodek kot nesrečen slučaj, češ da je državni pravdnik prišel v lokal, da zbere material proti tihotapcem. V Chicagu pa že vrabci na stehi čivkajo, da je bil državni pravdnik v zvezi z banditi in da je prišel v

lokal, da dobi plačilo za usluge, katere je napravil tihotapcem.

Povodom racije v nekem predmestju Chicaga je zalotila policija v družbi banditov tudi načelnika predmestne policije. Bil je izročen sodišču. Casopisje ostro napada oblasti. «Chicago Tribune» pa je napadla celo guvernerja države Illinois, da je v zvezi z banditi in da sprejema od njih denar za razne politične in druge usluge. Vso ameriško javnost sedaj zanima, kakšen uspeh bodo imele intervencije in represalije vlade.

Plesalka pod udarci usode

Slovito rusko plesalko Izodoro Duncan, okoli katere se je nedavno še sukal ves modeni svet, preganja zla usoda. Njen krasni «Tempelj plesa», katerega je dala zgraditi pred vojno v Parizu in ki je slovel kot ena najlepših umetniških zgradb, je prišel na javno dražbo. Tempelj plesa je bil pred vojno predmet občudovanja. Slovita Rusinja je sama ustvarila načrte za zgradbo templja. V sredi Bois de Bologne je zrastel krasni tempelj z velikim odrom in lepimi plesnimi dvoranami. Razsvetljevala so jih ogromna okna. Zelenje je obdajalo plesno palačo, svetloba je močno padala v dvorano, tako, da je imel vsakdo občutek, da pleše v prosti naravi. Stavba je bila dograjena pred svetovno vojno l. 1913 in svečano otvorjena. Slavnostni otvoritvi so prisostvovali med drugimi svetovni kpar Rodin, Clemenceau in D. Annunzio, ki so kipele navdušenja pri pogledu na umetniško zgradbo.

Toda Duncanova je preganjala zla usoda. Prva nesreča jo je zadela leta 1914. Nekega jutra mesec maja se je prevrnil avtomobil, v katerem sta se vozila oba njena otroka, v reko Seino. Oba otroka sta bila mrtva. Prišla je svetovna vojna in vlada je ruski dom umetnosti pretvorila v zavetišče za begunce. Sledila je zakonska tragedija Duncanovih. Plesalkin mož, pesnik Jensen, kateremu so prorokovali slajno bodočnost, se je ustrelil, star jedva 23 let.

Zla usoda pa ni mirovala. V Solnogradu se je peljala plesalka s sammi na sprehod in trčila v tramvaj. Pri karambolu je zletela raz sani in s hudo poškodbo so jo prepeljali v bolnico. Zlomila si je nogo. Posledice so bile severe katastrofalne. Njen ples ni bil več temperamenten in ni več ogreval mase. Zašla je v materialne neprilike. Nedavno si je morala neke izposoditi 40.000 frankov, za garancijo pa je dala svoj tempelj. Pred meseci so se pojavili upniki in «tempelj plesa» je prišel na javno dražbo. Duncanova, ki se naj sedaj v Ameriki, je hotela tempelj rešiti, toda ni ji uspelo, da zbere potrebno vsoto in prihodnje dni pride krasna palača na boben.

GROF MONTE KRISTO

„Pot do gospodstva nad svetom“

Popolnoma novo! Popolnoma novo!

Pride! Pride! Pride!

ELITNI KINO MATICA

„Galerija šepeta“

London ima velik diplomatsko-družabni in publicistični škandal. Londonški založnik John Lane je izdal te dni knjigo pod imenom «Galerija šepeta» — Odločki iz diplomatovega dnevnika. O knjigi pa nihče ne ve, kdo jo je spisal. Neznani pisec napada brez izjeme vse odlične činitelje angleškega javnega življenja od kralja in ministrov do zadnjega generala in narodnega poslanca. Med drugim citira pogovor ministrskega predsednika Asquitha ter ministrov Greya in Lloyd Georgea v začetku l. 1926. Omenjeni državniki so baje govorili o vojnih dogodkih in vojnem ministru lordu Kitchenerju zelo cinčno in nedostojno. Pisec si je vse to izmislil ali pa pogovor med angleškimi državniki nalašč tako prikrojil, da bi jih pred javnostjo osmešil. Verjetnejši se zdi citat pogovora angleškega kralja Edwarda VII. z nemškimi cesarjem Viljemom II. iz l. 1907. Viljem je baje brez pomisleka pristal na razdelitev francoskih kolonij v Afriki in v vsega mohamedanskega sveta med Anglijo in Nemčijo. S tem predlogom je angleški kralj očividno bril iz Viljema II. norca. «Galerija šepeta» prinaša tudi poročilo o dozdnevem priznanju Edwarda VII. da se ni razumel niti s svojo materjo, kraljico Viktorijo, niti s svojim sinom, sedanjim angleškim kraljem.

Kdor pozna občutljivost angleškega javnega mnenja v teh vprašanjih, bo razumel, da je vzbudila Galerija šepeta v Angliji splošno ogorčenje, pa tudi veliko zanimanje. Mnogi ministri in narodni poslanci so takoj izjavili, da je to delo nedostojna potvorba in umazana spekulacija z javnim mnenjem. Odpor proti knjigi je bil v londonski družbi tako velik, da so jo morali kmalu vzeti iz prodaje. To pa je med širokimi sloji še bolj podžgalo zanimanje za knjigo in tako je bilo prodanih že prva dva dneva nad 20.000 izvodov. Založnik Lane je izjavil, da mu je izročil zadevo neki ameriški agent Pearson. Diplomati, tiger dnevnika je služil

Zato kupujte

da boste sveži in zdravi
vi prvovrsten pridelek
h kavi ter

ZAHTEVAJTE povsod

KOLINSKO CIKORIJO

ki daje kavi fin okus, barvo in izdatnost. Pri nakupu pazite, da dobite samo prave takšnele zavitke:

za podlogo te publikacije, je baje bivši angleški poslanik v Rimu Renel Rodd. V resnici pa ni znana niti identičnost dozdnevnega avtorja, niti obstoj takega dnevnika. Kljub temu je založnik Lane izdal knjigo, za katero je bil označen kot «obskurni nesramnež», toda zaslužil je težke tisočake in zato je tudi psovke mirno spravljal v žep. Ko pa je dovolj zaslužil, se je prelevil zopet v «čestitmena», potegnil knjigo iz prometa in javno razglasil, da mu je žal, da je očividno nasledel pustolovcu, ki je hotel potegniti angleško javnost

Japonska vera

Najstarejša vera Japoncev se imenuje šinto. Japonci verujejo v preseljevanje duš. Po njihovem prepričanju duše umrlih ne žive v nebesih, vica ali peklu, marveč na tem svetu v obliki različnih predmetov ali živali. Vsa imena mrtvih se zapišejo na posebno ploščo, ki ostane vedno v hiši. Kadar odhaja Japonec od doma, se poslovijo od mrtvih. Kadar se vrne jih spoštljivo pozdravi. Mrtvim se zahvali vedno, kadar ga doleti kaka sreča. Vsi Japonci postanejo po smrti bogovi — tako uči japonska vera. Gmotno življenje na zemlji je samo prehod v pravo, večno življenje. Zato je razumljivo, da se Japonci smrti sploh ne boje.

Japonci imajo na tisoče bogov. — Vsak Japonec velja za bodočega boga. Japonska vera nima svetih knjig ali evangelijev, kakor druge vere. Bodočim bogovom ni treba knjig. Nikjer na svetu niso vraže tako razširjene, kakor med Japonci. — Med Japonci je tudi mnogo budistov in pristašev Konfucija, ki se pa v resnici ne razlikujejo od drugih vernikov. Vsi Japonci brez izjeme verujejo, da so cesarji potomci bogov in da je vsaka nepokorščina napram njim obenem največji greh. Na Japonskem poznajo samo eno versko dogmo, ki nalaga spoštovanje in čiščenje pradedov. Carska rodbina izhaja po mnenju Japoncev ob boginje solnca, ki ima svoj hram v mestu Ieso.

Beli premog

Izraz «premog» izvira iz potvorjene benečanske besede «pomega» (lat. pumex, puhlač, plovec). «Beli premog» pa nam znači v metafori vodno silo slapov in hudournikov. Udomačil se je tolikanj, da je dobil celo potomce: zeleni premog = energija rek, modri p. = morska sila, rdeči p. = srednja toplota, brezbarvni p. = veter. Kdaj pa je nastal izraz «beli premog»? Marcel Mirande, prof. vseučilišča v Grenoblu, pripoveduje v svojem najnovejšem spisu (Houille Blanche): na razstavi l. 1889. ko je Aristid Bergès razlagal, kako v svoji papirnici uporablja vodopad, ki ga pojijo ledeniki. Ta podjetnik je pričel izkoriščati takšno gonilno moč l. 1869 in sicer s potokom, ki buči v višini 200 m globoko. Poganjal mu je nekaj malinov in terlinico konoplje. Po 20 letih je napravila dajala 2000 HP za papirnico in je mogla razsvetljevati ves Grenoble. Bergès je pojasnil svojo izbiro izraza: «Vsem tem beleza premoga ni; očividno gre zgolj za preneseni pomen. A porabiš sem hotel to besedo, da bi učinkoval na domišljijo in živo označil, da utegnejo gorski ledeniki biti za svoj kraj in za državo toli dragoceno bogastvo kakor premog globin». Glede vprašanja, ni li morda Cavour prvi izrekel to metaforo, prihaja Mirande do zaključka, da je Bergès gotovo ni poznal in jo samostojno ustvaril. Naj torej njemu ostane ta slava, da smo vsaj na trdnem. Tudi Francis Drake bo veljal za moža, ki nam je prinesel

krompir v Evropo, čeprav nekateri izpodkopujejo to verzijo. «V posameznih primerih», je dejal fizik Cornu, «je treba ostati v dvomljivem, ako hočemo biti točnejši». Vsekakor pa je Bergesova zasluga, da se je pojem tako močno udomačil. Upotrebljal pa je bel premog z motivo (turbino). Ob tej priliki bodi omenjeno, da bodo v prihodnji pomladi proslavljali iznajdbo prve industrijske turbine, namreč Fourneyronove. Za prenašanje sile pa sta si stekla zasluge Bergès in Marcel Deprez. V tem poglavju je bila vloga francoske znanosti znatna.

Novi dokumenti o zgodovini Rusije

Med publikacijami, katere so pod sedanjno vlado nedavno objavili v Rusiji, je treba omeniti kot glavni vir publikacije pod imenom Rdeči arhiv (Krasnyj Arhiv). Izhaja od leta 1923. kot dvomesečnik v obsegu 350—400 strani v osmerki. V zadnji številki revije »Le Monde Slavec« (Paris, Alcan) poroča ljubljanski profesor francoskega jezika Martel o tem in opozarja na važnost objavljenih listin. Po najstrožje izvršenih poizvedbah so spisi popolnoma avtentični in še niso bili nikjer izdani. Absolutna centralizacija arhivov, kolikor jih je na sovjetskem teritoriju, olajšuje iskanje in študij.

Dokumenti imajo v splošnem kot uvod zgodovinski predgovor, kateremu sledijo dragoceni podatki in alfabetski indeks, ki seznanja bralca z vsemi glavnimi osebami in dogodki, ki se omenjajo v teh listinah. Naznanilo zbirke arhiva ter knjižnice, vse to je podano z minuciozno natančnostjo in omogoča najstrožjo kontrolo.

Doslej je izšlo 15 knjig, o katerih je postal prof. Martel natančen izvelec, kar znači ogromno delo. »Le Monde Slavec« pa je priobčil o tem njegovem delu nekaj prvi resumé. Ni nam mogoče podati kake analize vsega materiala; zadovoljimo se s tem, da opozorimo zgodovinarja na to, kar je važnega v teh listinah.

Mednarodna politika zavzema prvo mesto v teh zvezkih. Najvažnejši, še nikdar objavljeni dokumenti se nanašajo na naslednja vprašanja: problem skrajnega Vzhoda v svojih odnosih do Kitajske; vojna leta 1912; vojna 1914 in vprašanje mednarodnih finančnih konferenc med svetovno vojno; rusko-japonska vojna in pogajanja v Portsmouthu; vprašanje Carigrada in morskikh ožin.

Notranja ruska politika nam iz objavljenih dokumentov vstaja v novi luči. Dva zvezka dokumentov sta posvečena dogodom leta 1905., zopet drugi oživljajo v nas spomine na dekabriste. Korrespondenca rodine Romanov se objavlja in izpopolnjuje; odnosi grofa Witteja do carja Nikolaja II. so dragocen donos za zgodovinarja, ker je vse novo in neobjavljeno.

Ne manj zanimiv za arhivaria je popis dogodkov 1916 — 1917 in ekspedicije admiralja Kolčaka v Sibirijo. Poročila nekdanjega »Tretjega biroja« (Police Politique) donajajo nova pojasnila o življenju onih, ki so bili nasprotniki nekdanjemu režimu.

Opozoriti je treba končno na številne literar. kuriozitete, nanašajoče se na Dostojevskega, Čehova, Tolstega in v splošnem na vse velike ruske pisatelje tedanje tako zvalne liberalne šole.

Včerašnja premijera izvrstne veseloigre svetovnega slovesa.

„Pri belem konjičku“

(Blumenthal-Kadelburg: Im weissen Rössel)

je dosegla sijajen uspeh. Originalna vsebina, izvanredna igra, krasni naravni posnetki. — V glavnih vlogah dobro znane in priljubljene filmske zvezde: LIANE HAJD, LIVIO PAVANELLI, MAKSS HANSEN, HERMANN PICH, FRIDA RICHARD itd.

«Pri belem konjičku» je najboljša veseloigra te sezone, polna smeha in komičnih zapletljajev. — Premijera istočasno v Berlinu, Dunaju in Ljubljani. — Pri vseh predstavah sodeluje naš priznani prvovrstni umetniški orkester.

Predstave se vrše ob 4. pol. 6. pol. 8. in 9.

Kot prihodnjo senzacijo prinašamo vefilm: Grof Monte Cristo.

«ELITNI KINO MATICA». Najudobnejši kino v Ljubljani.

Gospodarstvo

Stanje hranilnih vlog

Finančna delegacija objavlja, da izide izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za III. četrtletje 1926 v 111. številki Uradnega lista z dne 4. decembra 1926. Kakor že izkaz za drugo četrtletje, potrjuje tudi pričujoči, da vloge sicer še vedno naraščajo, da se pa pojavlja padajoča tendenca prirastka. Ako namreč izhajamo od stanja vlog ob koncu tretjega kvartala leta 1925, ki je znašalo 888.743.063 Din 12 p. vidimo, da so narasle vloge:

do 31. 12. 1925 za	35.877.643 Din
do 31. 3. 1926 za nadaljnjih	45.823.056 »
do 30. 6. 1926 za nadaljnjih	24.884.099 »
do 30. 9. 1926 za nadaljnjih	18.843.479 »

V odstotkih navedene celokupne vsote z dne 30. septembra 1925 znaša torej prirastek:

31. decembra 1925	9,37 %
31. marca 1926	11,81 %
30. junija 1926	6,48 %
30. septembra 1926	4,78 %

Iz tega je razvidno, da je bil prirastek 30. septembra skoro za polovico manjši kakor 31. decembra 1925, dočim se razlika napram 31. marcu t. l. približuje celo dvem tretjinam, kar je vsekakor značilno.

Zagrebski sejem

Zadnji tedenski sejem v Zagrebu je bil kljub temu, da je bil radi državnega praznika preložen od srede na četrtek (v Ljubljani si tega niso upali storiti!) zelo dobro obiskan. Prignanih je bilo 119 volov, 101 krava, 20 telic, 91 konj, 260 svinj, 3 bik, 97 telet, 1 koza, 8 žrebet, 1 bivoli. Promet je bil precej živahen. Cene so ostale od zadnjega tedna neizpremenjene. Kupovalo se je večina za domačo potrebo. Za izvoz je bilo prodanih samo 2 vagona volov. Kvaliteta prignane živine je bila povprečna.

Zagrebski trg kaže v zadnjem času stalen napredek in se bo razvil v enega naših glavnih živinskih trgov. Pač pa je opaziti, da pri-

haja na zagrebski trg v zadnjem času vedno manj perutnine. Cene zato neprestano naraščajo. V četrtek se je prodajala perutnina po 13 Din za 1 kg žive teže. Kljub neprimerno visokim cenam pa je vladalo veliko povpraševanje in je promet zelo živahen. Vzrok leži v tem, da prekupevalci pokupijo v okolici vso perutnino za razmeroma nizke cene. Vsakodnevno se izvažajo večje količine zaklane perutnine v Anglijo in v zadnjih dveh mesecih zlasti mnogo v Italijo. Tudi v Avstrijo gre precej našega blaga. Bati se je, da bodo radi tega cene perutnine tik pred prazniki ponovno poskočile. Tržno nadzorstvo si prizadeva, da prepreči take spekulacije. Je pa seveda povsem nemogoče, preprečiti vsako prekupevanje in navijanje cen, ki se v glavnem ravna po povpraševanju za blagom.

Brezposelnost v sovjetski Rusiji

Iz Moskve poročajo: Na VII kongresu leningradskih strokovnih organizacij je poročal ljudski komisar javnih del Smid o stanju brezposelnosti in borbi proti njej. Brezposelnost v sovjetski Rusiji narašča in sicer kljub temu, da je industrija v preteklem letu zaposlila nad 400.000 novih delavcev. Koncem letošnjega leta znaša število brezposelnih 900.000, a v prihodnjem letu se bo to število po mnenju sovjetskih strokovnjakov pomnožilo na 1.024.000. Brezposelnost je posledica dejstva, da je začelo sovjetsko poljedelstvo rapidno nazadovati in da je po deželi vedno več mladih fantov, ki iščejo zasluzka v mestih. Brezposelne mladine je sedaj v Rusiji okrog 260.000. Največ brezposelnih odpade na nekvalificirane in polkvalificirane delavce. V industriji znaša število brezposelnih 270.000. Od vseh brezposelnih podpira sovjetska vlada samo 350.000 in še ti dobivajo zelo skromno podporo. Komisariat socialne politike namerava razdeliti brezposelne, ki dobivajo državno podporo, v tri kategorije: kvalificirani, polkvalificirani delavci in dnevnicarji. Oženjeni dobe posebne rodbinske doklade.

V preteklem letu je izdala država za brezposelne 12 milijonov zlatih rubljev. Letos je predvidena enaka vsota, poleg tega pa dobe brezposelni še posebno podporo od komisarijata socialne politike. Drugo sredstvo v boju proti brezposelnosti je skrajšanje delovnega tedna, ki ga namerava sovjetska vlada sistematično izvesti. Nobeno podjetje ne bo smelo v bodoče sprejemati novih delavcev brez predhodnega dovoljenja pristojne borze dela. Poleg tega pripravljajo sovjetska vlada celo vrsto velikopoteznih javnih del in preselitev prebivalstva iz gosto naseljenih v manj naseljene kraje.

—g Vinski sejem in razstava Ivanjkovi. Za to prireditve, ki se vrši dne 9. t. m., je prišlo 81 vinogradnikov 181 vrst vina. Od teh je 27 vrst le za razstavo, 166 vrst let. 1926 s 3311 hl, 46 vrst let. 1925 s 881 hl ter 5 vrst starejših letnikov z 41 hl pa za prodajo. Vina so prvovrstna. Vinski ima torej izbire dovolj. Vsa prigradenja vina so izključno iz ljubljanskega in ormoškega okraja. Razstavni prostor je tik poleg kolodvora, tako da se ni treba bati slabega vremena. Sem traja od 8. ure nepretrgoma do 18. Vlakovne zveze so zelo ugodne. Vsakdo, kdor se za vino iz tega tako znamenitega vinskega pogoja zanima, naj ne zamudi te prilike in naj to prireditve posesti.

—g Zakon o kontroli semen. V zvezi z anketo in svojo podstavko glede spremembe nekaterih določb zakona o kontroli semen kulturnih rastlin pri uvozu in notranjem prometu je prešla Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani od ministrstva trgovine in industrije obvestilo, da je ministrstvo v zadevi interveniralo pri ministrstvu poljoprivrede in vod in da bo našt takoj, ko mu bo predloženo, poslalo zbornicam, da podajo svoje mnenje in predloge.

—lj Dobavitelji premoga se opozarjajo na razglas o ofertalni licitaciji za dobavo

premoga Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 110 z dne 30. novembra 1926.

—g Pridelek sladkorne pese. Mednarodni poljedelski urad v Rimu je objavil statistične podatke o letošnjem pridelku sladkorne pese. Podatki obsegajo približno dve tretjini svetovne produkcije. Manjkajo podatki iz Rusije, Francije, Italije in še nekaterih držav z manj razvito sladkorno industrijo. Po zbranih podatkih znaša letošnji pridelek sladkorne pese 359.9 mil. kvintalov, dočim je znašal lani 407 mil. Pridelek sladkorja bo torej letos manjši kot lani, vendar pa večji kot se je prvotno mislilo. Celokupna sladkorna produkcija v 15 državah, na katere odpade okrog 90 odstotkov svetovnega pridelka, bo znašala letos okrog 64.5 mil. kvintalov, dočim je znašala lani 70.7 mil.

—g Redukcija trgovskih zornic. Trgovinsko ministrstvo je odredilo, da se ukinejo trgovski zornici v Vel. Bečkerek in Pogr. Agende prve prevzamejo beogradska, novosadska in osiješka zbornica, druge pa zbornica v Sarajevu in Skoplju.

—g Anketa srednjeevropskih blagovnih borz. V četrtek se je vršila na Dunaju anketa srednjeevropskih blagovnih borz, na kateri se je razpravljalo o enotni meri za žito. Iz Jugoslavije so se udeležili ankete zastopniki zagrebške, beogradske, novosadske in somborske blagovne borze.

—g Prva avtomobilska tovarna v naši državi. Ameriško velepodjetje Hudson Essex namerava zgraditi v Jugoslaviji najprej manjšo tovarno, v kateri bi se iz uvoženih delov sestavljali avtomobili. Iz te tovarnice bi se pozneje razvila velika tovarna avtomobilov, ki bi sama izdelovala večino sestavnih delov in bi bila navezana na uvoz iz inozemstva.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe za dobavo 400 žarnic mreže, za dobavo 3000 gorilcev, za dobavo 2000 snopčev vrvic, za dobavo 15 m³ borovih plohov; do 10. dec. t. l. pa za dobavo 405 m³ bukovih drv in 5 m³ žamanja. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Zabuovci pri Celju sprejema do 14. decembra t. l. ponudbe za dobavo 50 m³ borovega le-

sa (hlodov). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. decembra t. l. pri intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1320 kg suhe slanine. Dne 27. decembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 5000 garnitur natezalnih plošč, glede dobave 8000 kom. mila ter glede dobave 1000 kg ležišne volne iz ovčje volne. Predmetni oglasi z natančnimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Spominjajte se nesrečnih poplavljenecv!

J. Stjepušin - Sisak

Preporuč: najbolje tambure, žice, ornaturne šibole, ostale potrebne stvari, glasbene, kitarne, rogovne na poročila, (istoj izdali) — Cjeniki franke.

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković BEOGRAD

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste. Daje najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načrt z navodilom pošiljem vsakemu brezplačno.

VELIKA RAZPRODAJA

vsakovrstnega mizarskega, strgarskega, sodarskega, kleparskega, ključavničarskega, kovaškega orodja in orodja za mehanike. Nadalje tehnične potrebščine kakor: razna tesnila, gumijeve plošče, gumijeve cevi, gonilni jermeni i. t. d. Osobito se pa opozarja cenj. interese na veliko izbero vožnih, krožnih in drugih žag. Blago se prodaja od danes naprej po znatno znižanih cenah, na drobno in v partijah.

Uprava konkurzne mase Odonz Koutnyja

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.

12049 a

Preminal je danes naš preljubi soprog, oče, ded, brat in stic, gospod

Leopold Vidmar

strgarski mojster

Pogreb nepozabnega bo v ponedeljek, 7. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosni Kladezna ulica 18 k Sv. Križu. Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 4. decembra 1926.

Žalujoci ostali.

Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da je naša dobra mamica, stara mamica, svakinja, teta in tašča, gospa

Marija Trdina roj. Urbanc

preminila sinoči ob 11. po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 6. decembra ob dveh popoldne s Stare poti št. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V LJUBLJANI, 4. decembra 1926.

Fran Trdina, mag. rač. ravnatelj v pok., soprog. Joža, Mara por. Vidio Nina, Silva, hčre — Ing. Ivan Vidic, zet — Mitjuška, vnuk

Parni kotel

stoječ, 6 - 8 Atm. s kurilnimi cevmi (Röhrensistem) dobro ohranjenega potreujemo. Želimo risbo, opis in fotografijo z navedbo zadnje cene na: Braća Magdić, Beograd, Sajaška ul. 21.

Klavir

prodam po zelo ugodni ceni (Din 1500). — Naslov pove uprava «Slov. Narod». 3520

Klavir

dobro ohranjen — ceno prodam. — Naslov pove uprava «Slov. Narod». 3523

Ljubi sv. Miklavž!

Prosim, prinesi mi POL. ZJO HISO, ki je najlepša mladinska zbirka pesmic s slikami in ki stane le 12, vezana 14.— dinarjev. — Kupi in naroči se pri M. Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1. 3503

Zastopnike

išče tovarna kisa — Ponudbe pod «Produkta 3506» na upravo «Slov. Narod». 3506

Iščem dve sobi

z električno razsvetljavo in brez inventarja v sredini mesta; plačam po dogovoru. — Ponudbe do 5. t. m. na upravo «Slov. Narod» pod «2500/10 3505».

Specerjsko trgovino

s stanovanjem, na prometnem kraju, vzemem v najem, event. kupim. — Ponudbe pod «Dobra trgovina/3500» na upravo «Slov. Narod». 3500

Lepo hišo

z vrtom, potjem in vsomi pritlikavimi, na lepem kraju Zagorja ob Savi — ugodno prodam — Kl. Pittman. Zagorje št. 112 3307

Službo sluga

(stalnega) išče trezen in pošten gospod. — Naslov pove uprava «Slov. Narod». 3531

Stanovanje

v Mariboru, v sredini mesta, 1. nadstropje, dve sobi in kuhinja, zračno, zamenjam za prilično enako v Ljubljani — takoj ali pozneje. — Naslov na upravo «Jutra» v Mariboru. 3527

Moderno

friziranje in striženje se izvršuje pri St. Kelsin. brivec. Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1 175/7

Zastopniki (-ce)

(spretni) za obisk pri vatnih odjemalcev se ob velikem zaslužku iščejo za prvovrstne gramofone. Božični in predpustni predmeti. — Nemške ponudbe na: A. Sajovic, Graz, Glacistrasse 9. 3522

G. Flux, Ljubljana, Gosposka ulica 4/L. — Strokovna posredovalnica boljših služb — posreduje in priporoča vse, ke vrste služb — za privatno, hotelske in trgovine za tu in izven Ljubljane. 3521

Babica

MARIJA TOMINEC se je preselila iz Strelške ulice št. 10 na Bleiweisovo cesto št. 27 (nasproti muzeja, vhod iz Knafjeve ulice št. 13, iz vrta v pritličju). — Cenjenim damam se priporočam za nadaljnjo naklonjenost. 3480

EDINO stvarno Miklavžev, bož čno in noveletno darilo so:

Josip Petelinca GRITZNER - šivalni stroji

in pletilni stroji - Dubled

Natizlje ceno. — Tudi na obroko. — Večletna garancija. — Najnovejša opreme.

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7. (Poleg Prešernovega spomenika za vodo.) Telefon 913.

Čopice šetke ter vse vrste ščotarske izdelkov izdeluje NINKO ŠIMENC Kongorani trg 8 Tržaška cesta 5

Ključ. pomočnik

mlad, močan, zmogel tudi nemškega jezika — išče službo pri večjem podjetju. — Ponudbe na upravo «Slov. Narod» pod «Takojšnji nastop 3498» na upravo «Slov. Narod». 3498

FRAN DERENDA & CIE., Gradišče štev. 4.

Žalosti strti naznanjamo, da je naša nadvse nam ljuba sestra in teta, gospodična

Ivana Kobilca

previdena s sv. zakramenti nenadoma umrla.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 6. decembra ob polu štirih iz hiše Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, 9. decembra 1926.

Marija Pintar, sestra. — Dr. Ivan Pintar, nečak. Mira Pintar, nečakinja.

3522

Daruimo za Tabor!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prežernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. Razpisne Kredi. Ljubljana. Telefon 41, 43, 44, 45 in 80.

Na novo preurejena ŠKOFOVA KLET

Pred škofijo šte. 1.

Točijo se pristna dalmatinska vina naravnost od vinogradnika kupljena, kakor tudi naravni kmečki dalmatinski tropinovec in druge vrste žganja. **Gorki in mrzli prigrizki vedno na razpolago.**
POSEBNOST: Vsak petek morske ribe. **SPECIALITETA:** Dalmatinski Prošek-vino.
Prevzemajo se naročila in dostavljajo na dom v steklenicah od 5 do 10 litrov.
Za obilen obisk se priporoča **ŠKOFOVA KLET.**

Snežne čevlje
in galoše popravljajo
AVGUST ŠKOP
BORŠNIKOV TRG
poleg Rimske ceste

IV. BRUNČIČ & FR. REBERNIK
pleskarja in ličarja

Ljubljana,
KAREL KOTNIKOVA ULICA 3
Se priporočata za vsa v to stroko
spadajoča dela.
Delo solidno! Cene zmerno!

Prvovrstno uvedeno in renomirano
podjetje sprejme v svrhu pove-
čanja event. enega
družabnika
z minimalno gotovino od Din
100.000 naprej. — Ponudbe pod
Dobra udeležba 777 na Aloma
Company, Ljubljana.

z minimalno gotovino od Din
100.000 naprej. — Ponudbe pod
Dobra udeležba 777 na Aloma
Company, Ljubljana.

Lastniki najemninških hiš v Gradcu in okolici
naj se obrnejo, ako jih hočejo najhitreje prodati, na najbolje
znano zemljiško pisarno **WIENER & CO., Graz, Jungferng. 1.**
Nič stroškov naprej, samo 2% provizije, ako se kupčija resnično
sklene.

z minimalno gotovino od Din
100.000 naprej. — Ponudbe pod
Dobra udeležba 777 na Aloma
Company, Ljubljana.

Makulturni papir
kg a Din 5.—

prodaja uprava Slov. Naroda

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI

Zajamčeno čistovolnene moške
— in damske blagove —
— zadnjih novosti —

— jesensko in zimsko sezijo —

razpošilja najbolj renomirana
zaloga tvornice sukna

SIEGEL-IMHOF, Brno
Palackého tř. 12

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejše
zvršilev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zaston
in poštne prosto. Tudi privatnim

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija. — Glavno zastopstvo za kra-
jevino S. H. S. Zagreb, Trg. 1. šte. 17

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Gherbourg-Southampton v
New York in Kanado
Gherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami

Podzastopstva:

Beograd, Karađorđeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 20. —
Vel. Bečker, Princse Jelene obala 7. — SOMBOR, Kraljevića Gjorgja
ul. 8. — Bitolj, Bulevard Aleksandra 163. — Brzljavi naslov za gori nave-
dena podzastopstva „Royalmail“.

Za Beeno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:
Sarajevo: Srpska Prometna banka. Telegram adresa: Prometna ban
Gruzi: Kapetan Ivo Hagljić. Telegram adresa: Hagljić
SPLIT: Hokečijanova obala 8. — METKOVIĆ: Ivo Verajc

Ivan Bricej, Ljubljana

Najstarejša slovenska pleskarska
in ličarska delavnica

Dunajska cesta 15 in Gospodarska c. 2
(dvorišča kavarne „Evropa“)

Se priporoča. — Izvršitev točna,
cene zmerno.

L. Mikuš
Ljubljana, Mosti trg 15
pripravlja svoje najlepše
deležnike in solčnike
kar spremljajo
pale.

Popravila se izvršujejo hitro in solidno

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

crovec, stavbnik, galanterijski in okrasni
klepar. Instalacije vedovodov.

Uprava strojevodov. Kopalnice in klesalne naprave
izdelovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle
za konzerve.

Koncesijonirano elektrotehnično podjetje

Aleksander Kozič

Ljubljana, Vič-Glince

se priporoča za vsa dela elektrotehniške stroke visoke
in nizke napetosti.

Izvršitev strokovnjaška. Cene zmerno.

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto ved-
no v zalogi. Kupujem tudi
surovi in topljeni loj

n ga plačujem po najvišji dnevni ceni. **Jos. Bergman**
Ljubljana, Poljanska cesta 85.

Prostovoljna dražba

2 kaset srebrnega jedilnega orodja
za 12 oseb in krasnega venecijan-
skega lestenca

se bo vršila

v četrtek, 9. decembra t. l. ob 4. pop.
na Valvasorjevem trgu št. 7/II levo, nasproti Križevniške
cerkve. Ogled od ponedeljka naprej od 2.—6. istotam.

Francoske vezenine toilet

z volno, svilo, srebrom in zlatom po naj-
novejših smernicah posestrinske pariško-
lyonske tvrdke AMK. — Najmodernejši na-
črti in najfinjša izvršitev voženja za-
storov, perila, pregrinjaj, izdelovanje in
razpošiljanje šablona za predtisk žen-
skih ročnih del. Entianje, ažuriranje,
predtiskanje.

Matok & Mikeš, Ljubljana
DALMATINOVA 13

Primerna božična in novoletna darila:

:: TRIKO-PERILO ::

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah,
rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za
šolarje in lovce, dežniki, klot, šifoni, žepni ročni, palice,
vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače,
čevljarje in brivce edino le pri trdki

Josip Petelinc

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

Najnižje cene

Na veliko in malo.

RHEUMO

akutno in kronično, bolečine v kosteh, zbadanje
otrplost tlinika, krči v želodcu, glavobol, protin,
ishias in vsake vrste nevarljive zdravi uspešno

RUSKI MELEM.

Dovoljen od ministrstva zdravja v Beogradu
Premnoga zahvalna pisma potrjujejo njegovo
zdravilnost. Obenem je pa tudi najcenejša vseh
specialitet te vrste. Dobiva se po vseh lekarnah
in drogerijah naše dežele.

Po pošti s povzetjem
Dvorska apoteka Bogojević, Skoplje

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani prodaja

:: premog ::

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni
čehoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo.
kovaški premog, črni premog in briquete

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d.
v Ljubljani Miklošičeva cesta 15/1

STAMPILJE
pečata
gravirano, etikete
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
S. Petra cesta 19

Najnovejši opahalni izum
petrolejska plinska svetiljka.

AIDA z Amrovo žarnico

200-500
svet. moči

Krasna bela luč

Neznatna po-
raba petroleja

Svetli kakor
elektrika

„AIDA“

se rabi za razsvetljavo prodajalnic,
uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvo-
stič, vrtov itd. „AIDA“ je pri-
kladna za najmanjše in največje
prostore. — Zahtevajte prospekt!

Glavno skladišče za SHS ima
elektrotehnična firma

SVARO i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike —

— Zahtevajte takoj prospekt! —

219-1

SALAMA
prvovrstna nova roba povsem zrela

se dobliva povsod

Prva hrvatska tvornica salame, sušena
mesa i masti

M. GAVRILLOVIĆA sinovi d. d., Petrinja

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

R. BUNC IN DRUG,

Ljubljana - Celje

15 letno jamstvo
najpopolnejši **STOEWER** šil-
valni stroji s pogreznjivim
transporterjem (grabeljic) i
z enostavnim premikom je
pripravljen za štopanje, ve-
zenje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6/1.

Telefon št. 980

Srečke

državne razredne loterije

nudijo nedvomno največjo možnost dobitka, ker je vsaka druga
srečka izžrebana. — Največji dobitnik v najsrečnejšem slučaju

Din 4,200.000.—

razen tega nebroj visokih dobitkov po več stotisoč in mnogo tisoč dinarjev.

Prvo žrebanje se vrši dne 11. januarja 1927

Cena cele srečke Din 100

Cena polovične srečke Din 50

Cena četrtinske srečke Din 25

Naročila za srečke sprejema že sedaj

Zadružna hranilnica

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 19

172-7

Pričeli smo z reklamnimi prodajami
za **Miklavža in Božič**

Vaše cenjene odjemalce bomo postregli v usnjarski
stroki t. j. čevlji in ostalih usnjarskih izdelkih naj-
bolje in najceneje.

Vsi naši cenjeni odjemalci naj hranijo bloke in
čitajo časopise. — Kdor bo posestnik bloka z objavljeno
številko, naj se zgleda pri nas, da mu oddamo nagrado.
Nagrade obstojijo iz najkoristnejših predmetov.

CARL POLLAK, d. d.
tvornica usnja in usnjarskih izdelkov.

Detajlna prodaja
Ljubljana, Dunajska cesta 23, dvorišče.

Originalne potrebščine za Opalograph.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne
barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova 6

40-1

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik,
Novo mesto, Ptuj,
Rakek, Slovenske
Konjice, Slovenj-
gradec, Prevalje

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA preko Din 20,000.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 458

